

**Ετήσια Οικονομική Έκθεση
της χρήσης 2019
(1^η Ιανουαρίου 2019 – 31^η Δεκεμβρίου 2019)**

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΕ 13571/01ΑΤ/Β/86/253
Έδρα: Ερυθρού Σταυρού 6, 151 23, Μαρούσι Αττικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΈΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	5
B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.....	8
Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.....	24
1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	25
2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	26
3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	27
4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	28
5. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία.....	29
6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων.....	29
6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης.....	29
6.2 Βάση Επιμέτρησης.....	29
6.3 Νόμισμα Παρουσίασης.....	29
6.4 Χρήση Εκτιμήσεων.....	30
6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις.....	30
6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές.....	30
7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές.....	36
7.1 Συμμετοχές.....	36
7.2 Ενσώματα πάγια.....	37
7.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού.....	37
7.4 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	38
7.5 Χρηματοοικονομικά μέσα.....	38
7.5.1 Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση.....	38
7.5.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού.....	38
7.5.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	39
7.5.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	39
7.5.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων.....	40
7.5.6 Συμφηφισμός.....	41

7.6	Αποθέματα	41
7.7	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων	41
7.8	Μετοχικό κεφάλαιο	41
7.9	Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος	41
7.10	Παροχές στο προσωπικό	42
7.11	Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού.....	44
7.12	Κρατικές επιχορηγήσεις.....	44
7.13	Αναγνώριση εσόδων και εξόδων	44
7.14	Χρηματοοικονομικά εργαλεία	46
8.	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης.....	46
9.	Επενδύσεις σε θυγατρικές.....	50
10.	Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων.....	50
10.1	Ενσώματα πάγια.....	50
10.2	Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης	52
10.3	Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	53
10.4	Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	53
10.5	Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	54
10.6	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις.....	54
10.7	Αποθέματα	54
10.8	Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις.....	55
10.9	Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού.....	56
10.10	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	57
10.11	Μετοχικό κεφάλαιο.....	57
10.12	Λοιπά Αποθεματικά.....	57
10.13	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	58
10.14	Επιχορηγήσεις.....	60
10.15	Δανειακές υποχρεώσεις.....	60
10.16	Προβλέψεις.....	62
10.17	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	63
10.18	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	63
10.19	Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	63
10.20	Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	64
10.21	Πωλήσεις	64
10.22	Έξοδα ανά λειτουργία	64
10.23	Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης.....	65
10.24	Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα.....	65
10.25	Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	66
10.26	Φόρος εισοδήματος.....	66
10.27	Εγγυήσεις.....	67
10.28	Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις.....	67
10.29	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	68
11.	Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.....	69

12. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης 75

A. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» («η Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση οικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, τις καταστάσεις συνολικών εσόδων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 150 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2019
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2020

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ανδρέας Χ. Μπαρλίκας

A.M. ΣΟΕΛ: 13991

Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α και Γρανικού, 151 25 Μαρούσι

A.M. ΣΟΕΛ: Ε 120

B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της
«ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.»
ΕΠΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ
από 01/01/2019 έως 31/12/2019

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150 του Νόμου 4548/2018, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη εταιρική χρήση από 1/1/2019 έως 31/12/2019 την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται χρηματοοικονομικές πληροφορίες της Εταιρείας για τη χρήση του 2019, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περίοδο και η επίδραση τους στις οικονομικές καταστάσεις.

Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που η Εταιρεία ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά την οικονομική χρήση του 2020 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

(Α) ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

• Επισκόπηση Δραστηριοτήτων για την χρήση 01/01-31/12/2019

Το 2019 η ελληνική οικονομία κατέγραψε ανάπτυξη της τάξης του 1,9%, με βάση τα στοιχεία που δημοσιοποίησε η ΕΛΣΤΑΤ. Σύμφωνα με τα στοιχεία, στη βελτίωση αυτή συνέβαλαν η αύξηση της τελικής κατανάλωσης και των ιδιωτικών επενδύσεων καθώς και το πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο. Τα ανωτέρω είναι απόρροια του κλίματος εμπιστοσύνης που δημιουργήθηκε από το 2018, κατά την επιτυχή ολοκλήρωση του 3^{ου} προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής.

Η Εταιρεία συνέχισε τις ενέργειες μείωσης κόστους, μεγιστοποίησης των συνεργειών και των οικονομιών κλίμακας εντός του Ομίλου ΗΗG στον οποίο ανήκει, εξακολουθεί να δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση και διατήρηση επαρκούς ρευστότητας, σε συνδυασμό με την άριστη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη χρήση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού.

Ο στόχος της περαιτέρω ανάπτυξης της εταιρείας περιλαμβάνει την διεύρυνση των συνεργασιών με ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, καταξιωμένους ιατρούς όλων των ειδικοτήτων και την ενίσχυση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, τόσο σε συνάρτηση με το ανθρώπινο δυναμικό της, όσο και την τεχνολογία του ιατρικού της εξοπλισμού.

• Ανάλυση χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Κύκλος Εργασιών : Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, ανήλθε σε 76,5 εκ. Ευρώ το 2019 έναντι 67,2 εκ. Ευρώ του 2018, παρουσιάζοντας αύξηση 13,8%.

Μικτά Κέρδη : Τα μικτά κέρδη της Εταιρείας διαμορφώθηκαν σε 12,8 εκ. Ευρώ έναντι 7,8 εκ. το προηγούμενο έτος, παρουσιάζοντας αύξηση 63,8%, ως επακόλουθο της αύξησης του κύκλου εργασιών σε συνδυασμό με τη συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων.

Προσαρμοσμένο EBITDA-«Προσαρμοσμένα κέρδη (ζημίες) προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων, έκτακτων αποτελεσμάτων και αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων»: Η Εταιρεία ορίζει το μέγεθος «Προσαρμοσμένο EBITDA» ως τα αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων), προσαρμοσμένα με τις επιδράσεις των τυχόν έκτακτων αποτελεσμάτων και των αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων. Ο εν λόγω προσαρμοσμένος δείκτης χρησιμοποιείται από τη Διοίκηση ως ένας εσωτερικός δείκτης απόδοσης της διαχείρισης των λειτουργικών επαναλαμβανόμενων δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Το Προσαρμοσμένο EBITDA παρουσίασε σημαντική βελτίωση κατά 65,4% και ανήλθαν σε 12,9 εκ. Ευρώ έναντι 7,8 εκ. Ευρώ το 2018.

Κέρδη (ζημίες) προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBIT) : Τα λειτουργικά κέρδη (EBIT) του 2019 διαμορφώθηκαν σε 10,0 εκ. Ευρώ, έναντι 5,4 εκ. Ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Κέρδη (ζημίες) προ φόρων (EBT) : Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 7,7 εκ. Ευρώ έναντι 3,2 εκ. Ευρώ το 2018.

Καθαρά Κέρδη (ζημίες) μετά από Φόρους: Τα καθαρά αποτελέσματα της Εταιρείας ανήλθαν σε 7,4 εκ. Ευρώ έναντι 3,1 εκ. Ευρώ το 2018.

Ενσώματα Πάγια : Τα ενσώματα πάγια της Εταιρείας την 31/12/2019 ανέρχονται σε 52,3 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούν στο 51,4% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, έναντι 50,8 εκ. Ευρώ της προηγούμενης χρήσης που αντιστοιχούσαν στο 49,9% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας.

Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις : Οι Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις της Εταιρείας ανήλθαν σε 13,8 εκ. Ευρώ έναντι 19,8 εκ. Ευρώ το 2018 και αντιπροσωπεύουν ποσοστό του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, το οποίο ανέρχεται σε 13,6% έναντι 19,5% το 2018.

Ίδια Κεφάλαια : Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας ανέρχονται σε 14,7 εκ. Ευρώ από 7,4 εκ. Ευρώ το 2018.

Δανεισμός: Ο δανεισμός της εταιρείας διαμορφώθηκε στα 41,2 εκ. Ευρώ το 2019 έναντι 40,5 εκ. Ευρώ το 2018.

Καθαρός Δανεισμός : Ο καθαρός δανεισμός (δάνεια μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα) διαμορφώθηκε στα 35,8 εκ. Ευρώ το 2019 έναντι 39,5 εκ. Ευρώ το 2018.

Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις : Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις την 31/12/2019 ανήλθαν σε 24,2 εκ. Ευρώ έναντι 32,5 εκ. Ευρώ το 2018.

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ανήλθαν σε 9,9 εκ. Ευρώ το 2019 έναντι 6,1 εκ. Ευρώ το 2018.

- **Παράγοντες δημιουργίας αξίας και μέτρησης επιδόσεων**

Η Εταιρεία αξιολογεί τα αποτελέσματα και την απόδοσή της σε μηνιαία βάση εντοπίζοντας έγκαιρα και αποτελεσματικά αποκλίσεις από τους στόχους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα. Η αποδοτικότητα της Εταιρείας επιμετράται κάνοντας χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών απόδοσης που χρησιμοποιούνται διεθνώς:

ROCE (Return on Capital Employed) - «Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη προ τόκων και φόρων με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια, τα οποία είναι το άθροισμα του Μέσου Όρου της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών και του Μέσου Όρου του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων των δύο τελευταίων ετών. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η χρήση των απασχολούμενων κεφαλαίων.

	31/12/2019	31/12/2018
Κέρδη προ τόκων και φόρων EBIT	9.976.033	5.377.828
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	11.059.569	6.254.330
Μ.Ο. Δανειακών Υποχρεώσεων	40.828.057	41.871.030
ROCE	19,20%	11,20%

ROE (Return on Equity) - «Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη μετά φόρων με το μέσο όρο της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών.

	31/12/2019	31/12/2018
Κέρδη μετά από φόρους	7.392.740	3.129.921
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	11.059.569	6.254.330
ROE	66,84%	50,04%

Προσαρμοσμένο EBITDA – «Προσαρμοσμένα Κέρδη/(ζημιές) Προ Φόρων, Χρηματοοικονομικών και Επενδυτικών Αποτελεσμάτων και Συνολικών Αποσβέσεων, Έκτακτων Αποτελεσμάτων και Αποτελεσμάτων Προηγούμενων Χρήσεων»: Η Εταιρεία ορίζει τον δείκτη του Προσαρμοσμένου EBITDA ως τα αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (εσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων), προσαρμοσμένα με τις επιδράσεις των τυχόν έκτακτων αποτελεσμάτων και των αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων. Ο εν λόγω δείκτης χρησιμοποιείται από τη Διοίκηση ως ένας εσωτερικός δείκτης απόδοσης της διαχείρισης των λειτουργικών επαναλαμβανόμενων δραστηριοτήτων της Εταιρείας.

Το Προσαρμοσμένο EBITDA της Εταιρείας ανήλθε σε 12,9 εκατ. Ευρώ έναντι 7,8 εκ. Ευρώ το 2018. Ειδικότερα σημειώνεται ότι, αναφορικά με τον υπολογισμό του εν λόγω προσαρμοσμένου χρηματοοικονομικού δείκτη, δεν έχουν συμπεριληφθεί έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη /ζημιές) και αποτελέσματα (έσοδα /έξοδα) προηγούμενων χρήσεων, συνολικού ύψους 359 χιλ. Ευρώ στην Εταιρεία, καθώς το ποσό αφορά σε κόστη που δεν σχετίζονται άμεσα με το λειτουργικό αποτέλεσμα της τρέχουσας χρήσης και την τρέχουσα χρηματοοικονομική απόδοση της Εταιρείας. Αντίστοιχα, για σκοπούς συγκρισιμότητας, το Προσαρμοσμένο EBITDA της προηγούμενης χρήσης 2018 προσαρμόστηκε κατά ποσό 70 χιλ. Ευρώ.

(B) Σημαντικές Επιχειρηματικές Αποφάσεις και Γεγονότα

1. Σημαντικά γεγονότα κατά την περίοδο αναφοράς

Την 23^η Ιανουαρίου 2019 ανακοινώθηκε η λειτουργία νέου Τμήματος Ενδογενών Μεταβολικών Νοσημάτων & Κληρονομικών Διαταραχών Λιπιδίων στο ΠΑΙΔΩΝ ΜΗΤΕΡΑ, το μοναδικό στον ιδιωτικό χώρο στη χώρα μας, στα πλαίσια της συνεχούς ανάπτυξης και προσφοράς της Κλινικής προς το παιδί και την οικογένεια.

Την 18η Φεβρουαρίου 2019, ολοκληρώθηκε η υπογραφή της νέας στρατηγικής συμφωνίας του Ομίλου Hellenic Healthcare με την Εθνική Ασφαλιστική για την κάλυψη των ασφαλισμένων της στα θεραπευτήρια του Ομίλου. Μετά τις πρόσφατες εξαγορές, το δίκτυο του Hellenic Healthcare Group περιλαμβάνει πλέον τα θεραπευτήρια Metropolitan Hospital, Υγεία, Μητέρα, Metropolitan General και Λητώ, έχοντας τη δυνατότητα παροχής των πλέον εξειδικευμένων και σύγχρονων ιατρικών υπηρεσιών τόσο στο επίπεδο της γενικής ιατρικής, όσο και στην παιδιατρική και τη μαιευτική-γυναικολογία.

Την 9^η Μαρτίου 2019 ψηφίστηκε ο Νόμος 4600/09.03.2019 περί «Εκσυγχρονισμού και Αναμόρφωσης Θεσμικού Πλαισίου Ιδιωτικών Κλινικών»

Την 9η Απριλίου 2019 η μητρική εταιρεία Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε. γνωστοποίησε ότι την 8η Απριλίου 2019 ολοκληρώθηκε η καταχώριση της εταιρείας "ΧΕΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ" στο Σύστημα Άυλων Τίτλων, ως νέου κατόχου των 8.566.007 κοινών ονομαστικών μετοχών της, στις οποίες αφορούσε το δικαίωμα εξαγοράς που ασκήθηκε δυνάμει της από 2/840/15.03.2019 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Ως εκ τούτου, η ΧΕΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ απέκτησε άμεσα, κατά την ως άνω ημερομηνία, συνολικά 305.732.436 κοινές ονομαστικές μετοχές της Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε., οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 100% επί του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της μητρικής εταιρείας.

Την 15η Απριλίου 2019, κατόπιν της από 08.04.2019 ολοκλήρωσης της άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς των μετοχών της Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε., η ΧΕΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ως μοναδική μέτοχος, συνήλθε στα γραφεία της μητρικής εταιρείας σε έκτακτη καθολική Γενική Συνέλευση, με μοναδικό θέμα Ημερησίας Διάταξης την έγκριση της υποβολής αίτησης στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τη διαγραφή των μετοχών της μητρικής εταιρείας από το Χρηματιστήριο Αθηνών. Η Γενική Συνέλευση με ομόφωνη απόφαση του εκπροσωπούμενου στη συνεδρίαση ποσοστού 100% επί του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής εταιρείας, ενέκρινε την υποβολή από την Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε. αίτησης στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς («ΕΚ») για την έγκριση της διαγραφής από το Χρηματιστήριο Αθηνών του συνόλου των κοινών ονομαστικών, άυλων μετά ψήφου μετοχών της μητρικής εταιρείας, ήτοι 305.732.436 μετοχών ονομαστικής αξίας 0,41€ εκάστης, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 5 του Ν. 3371/2005, όπως ισχύει.

Την 16η Απριλίου 2019 η μητρική εταιρεία Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε. υπέβαλε προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αίτημα διαγραφής του συνόλου των κοινών ονομαστικών άυλων μετά ψήφου μετοχών της, ήτοι 305.732.436 μετοχών, ονομαστικής αξίας 0,41€ εκάστης από το Χρηματιστήριο Αθηνών, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 5 του Ν.3371/2005.

Την 7η Μαΐου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατά την 843^η συνεδρίασή του αποφάσισε τη διαγραφή των μετοχών της εταιρείας «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» από το Χρηματιστήριο Αθηνών, σύμφωνα με το άρθρο 17, παρ. 5 του Ν. 3371/2005, κατόπιν σχετικού αιτήματος της ίδιας της Εταιρείας.

Την 4^η Ιουνίου 2019, η ΩΡΛ Κλινική της Εταιρείας ανακοίνωσε τη δημιουργία του πρώτου Τμήματος Κοχλιακών Εμφυτευμάτων, στον Ιδιωτικό Τομέα. Η ΩΡΛ Κλινική αναλαμβάνει τον πλήρη ακοολογικό έλεγχο και την χειρουργική αποκατάσταση με κοχλιακό εμφύτευμα σε ασθενείς με πλήρη κώφωση.

Την 28^η Ιουνίου 2019 η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της, κατά το ποσό των 32.311.535,20 ευρώ με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής από 0,35 ευρώ σε 0,07 ευρώ για την κάλυψη μέρους των ζημιών παρελθουσών χρήσεων.

Την 14^η Νοεμβρίου 2019, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου ΗΗG, το ΜΗΤΕΡΑ υπέγραψε Πρόγραμμα κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου ομολογιακού δανείου ποσού έως εκατόν σαράντα πέντε εκατομμυρίων Ευρώ (€145.000.000). Στο ανωτέρω πλαίσιο και κατόπιν λήψης ειδικής αδειάς σύμφωνα με τα άρθρα 99 παρ. 1 και 100 παρ. 1 του Ν. 4548/2018, το ΥΓΕΙΑ και το ΜΗΤΕΡΑ χορήγησαν εγγύηση και λοιπές εξασφαλίσεις υπέρ αλλήλων καθώς και υπέρ των συνδεδεμένων αυτών εταιριών με τις επωνυμίες (i) ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ και (ii) ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ ΤΖΕΝΕΡΑΛ ΧΟΣΠΙΤΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ.

Την επέτειο των 40 χρόνων λειτουργίας της γιόρτασε η Εταιρεία την 15^η Νοεμβρίου 2019, σε μία εκδήλωση τιμώντας την ιστορία της, τους ιδρυτές, τους ιατρούς και τους εργαζομένους της. Η ιδέα δημιουργίας του ΜΗΤΕΡΑ ξεκίνησε το 1979, από μια ομάδα 40 ιατρών, μαιευτήρων-γυναικολόγων, που είχαν το όραμα να λειτουργήσουν ένα νοσηλευτικό ίδρυμα, πρότυπο για τον ελλαδικό χώρο, το οποίο θα παρείχε υψηλού επιπέδου ιατρικές υπηρεσίες στις μέλλουσες μητέρες, δημιουργώντας το πρώτο μεγάλο σύγχρονο μαιευτήριο της χώρας, στο οποίο μέχρι σήμερα έχουν γεννηθεί περισσότερα από 500.000 παιδιά.

Την 16^η Δεκεμβρίου 2019 η Εταιρεία εξέδωσε το ανωτέρω ομολογιακό δάνειο και προέβη σε ολοσχερή εκούσια προπληρωμή του συνόλου των ανεξόφλητων Ομολογιών του από 30.12.2013 Κοινού Ομολογιακού Δανείου αρχικού ποσού € 42.100.000 εκδόσεώς της.

2. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης

Την 8^η Ιανουαρίου 2020 εξελέγη νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ο κ. Αθ. Χριστόπουλος, κατόπιν της από 7/1/2020 παραίτησής της κ. Μ. Παπαμάρκου. Κατόπιν των ανωτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ως εξής:

1. Γεώργιος Πολίτης – Πρόεδρος Δ.Σ.
2. Ιωάννης Ανδρέου – Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
3. Ανδρέας Καρταπάνης – Διευθύνων Σύμβουλος
4. Δημήτριος - Ελευθέριος Μαντζαβίνος – Μέλος Δ.Σ.
5. Σπυρίδων Κοσμάς – Μέλος Δ.Σ.
6. Δημήτριος Σύρμας – Μέλος Δ.Σ.
7. Σέργιος Σταμπουλούς – Μέλος Δ.Σ.
8. Βασίλειος Κελλάρης – Μέλος Δ.Σ.
9. Στέφανος Χανδακάς – Μέλος Δ.Σ.
10. Ιωάννης Χριστόπουλος – Μέλος Δ.Σ.
11. Ευαγγελία Λαγκώνα – Στάθη – Μέλος Δ.Σ.
12. Ηλίας Αθανασιάδης – Μέλος Δ.Σ.
13. Αθανάσιος Χριστόπουλος – Μέλος Δ.Σ.

Στα πλαίσια αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19, τα νοσοκομεία του Ομίλου HHG έχουν θέσει στη διάθεση του Υπουργείου Υγείας συνολικά 100 κλίνες, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για νοσηλεία ασθενών, συμβάλλοντας με καταξιωμένους ιατρούς και νοσηλευτικό προσωπικό.

Η Εταιρεία τα τελευταία χρόνια επιτυγχάνει συστηματική βελτίωση των λειτουργικών της μεγεθών. Η περίοδος που διανύουμε όμως λόγω του Covid-19 ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα οικονομικά της μεγέθη. Στην παρούσα φάση η ποσοτικοποίηση αυτής της επίδρασης είναι ανέφικτη, καθώς εξαρτάται από τη χρονική διάρκεια της κρίσης σε εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο.

Δεν υπάρχουν λοιπά μεταγενέστερα γεγονότα, πέραν των ανωτέρω αναφερόμενων, τα οποία να επηρεάζουν την πορεία της Εταιρείας.

3. Η Υπευθυνότητα για τους Εργαζόμενους

Για άλλη μία χρονιά, η στρατηγική στον πυλώνα του Ανθρώπινου Δυναμικού, είναι:

- η διατήρηση θέσεων εργασίας
- η διατήρηση μισθών
- η διατήρηση των παροχών
- η έμφαση στην εκπαίδευση

Η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει, ότι οι άνθρωποί της είναι το σημαντικότερο περιουσιακό κεφάλαιο. Το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας, με κοινό όραμα, υλοποιεί τους επιχειρηματικούς στόχους και την φέρνει πάντα στην κορυφή των εξελίξεων. Η προσέγγιση της Εταιρείας είναι πάντα ανθρωποκεντρική, όπως και τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζει.

Επενδύει στους ανθρώπους προσφέροντας τους εργασιακή ασφάλεια, εκπαίδευση, αξιολόγηση και πρόσθετες παροχές.

Κώδικας Δεοντολογίας

Οι ηθικές αξίες αποτελούν τη βάση λειτουργίας της Εταιρείας. Όλοι ανεξαρτήτως οι εργαζόμενοι, εργάζονται με: Ακεραιότητα, Υπευθυνότητα, Σεβασμό, Συμμόρφωση στα επαγγελματικά πρότυπα και την τήρηση νόμων και κανονισμών, Αξιοπιστία, Εμπιστοσύνη, Αριστεία, Διαφάνεια, Βιωσιμότητα.

Στην Εταιρεία η διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού βασίζεται σε τέσσερις (4) άξονες δράσεων:

I. Εκπαίδευση και ανάπτυξη

Η Εταιρεία δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη εκπαίδευση των εργαζομένων. Με στόχο την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών που έχουν εκφράσει οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στα πλαίσια του αντικειμένου εργασίας τους, καταρτίζεται σε ετήσια βάση συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλάνο. Βάσει αυτού, υλοποιούνται ποικίλα προγράμματα και εκπαιδεύσεις, προκειμένου οι εργαζόμενοι να ενημερώνονται για όλες τις εξελίξεις στον τομέα της υγείας και να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις απαιτήσεις της σύγχρονης τεχνολογίας που εφαρμόζεται στην Εταιρεία.

II. Αξιολόγηση και ανέλιξη

Για την Εταιρεία, η αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων αποτελεί μία εξαιρετικά σημαντική διαδικασία. Εφαρμόζεται ένα κοινό Σύστημα Διαχείρισης της Απόδοσης, το οποίο αποτελεί τη βάση ενός ενιαίου προγράμματος ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εκφράζει τη βούληση της Εταιρείας για δίκαιη, αντικειμενική και αξιοκρατική διαχείριση όλων των εργαζομένων.

III. Παροχές

Η Εταιρεία, με βάση τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται εφαρμόζει πρόγραμμα βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων παροχών προς όλους τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Ενδεικτικά κάποιες παροχές αποτελούν:

- Δωρεάν νοσηλεία και εξετάσεις για όλους τους εργαζόμενους.
- Πρόγραμμα ασφάλειας ζωής για τους ίδιους τους εργαζόμενους, απώλειας εισοδήματος και επιδόματος σοβαρών ασθενειών.
- Δυνατότητα παροχής άτοκων δανείων, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
- Μετακίνηση από και προς το χώρο εργασίας για όλες τις βάρδιες λειτουργίας του Νοσοκομείου.
- Οικονομική ενίσχυση των εργαζομένων για την κάλυψη σοβαρών οικογενειακών αναγκών τους.
- Εορταστικές εκδηλώσεις.
- Δωρεάν δεκατιανό και πλήρες γεύμα με συμβολικό ποσό.

IV. Ίσες Ευκαιρίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η Εταιρεία έχει δεσμευτεί στην παροχή Ίσων Ευκαιριών σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, χρώματος, φυλής, εθνικής καταγωγής, κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων. Η ανέλιξη σε διοικητικές θέσεις εξαρτάται κυρίως από τις ανάγκες της εταιρείας και την ικανότητα των ατόμων στη διοίκηση ανθρώπων. Το επίπεδο βασικού μισθού για άνδρες και γυναίκες καθορίζεται με βάση την τοπική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία. Επιπλέον, στην Εταιρεία απασχολούνται Άτομα με Αναπηρία (ΑΜΕΑ) όταν αυτό είναι εφικτό. Τα άτομα αυτά απασχολούνται σε θέσεις κατάλληλες ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

4. Φροντίδα για το Περιβάλλον

Η Εταιρεία αναπτύσσει με συνέπεια και συνέχεια, δράσεις περιβαλλοντικής φροντίδας προκειμένου να επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση στη μείωση της περιβαλλοντικής της επίπτωσης. Σκοπός είναι το μοντέλο λειτουργίας μας, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της οργάνωσης της εταιρείας, να προάγει την υγεία με αποτελεσματικούς και φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους.

Βασικές περιβαλλοντικές επιδόσεις για οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας, αποτελούν η ορθή διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων, η ορθολογική κατανάλωση των φυσικών πόρων, της ηλεκτρικής ενέργειας και του νερού και οι μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα της σωστής διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από την Εταιρεία, εφαρμόζουμε ειδικό Πλάνο Διαχείρισης Επικίνδυνων Ουσιών και Αποβλήτων. Το πλάνο περιλαμβάνει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για το χειρισμό, αποθήκευση, μεταφορά και απόρριψη των επικίνδυνων ουσιών και των αποβλήτων που παράγονται κατά την παροχή των υπηρεσιών και λειτουργία των τμημάτων της κλινικής. Η Εταιρεία συμμορφώνεται πλήρως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Οι ποσότητες που προκύπτουν από τις διαδικασίες της αποτέφρωσης και αποστείρωσης προωθούνται από κατάλληλα αδειοδοτημένους χειριστές σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής, ως ορίζεται από τη νομοθεσία.

5. Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην Εταιρεία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις απαιτήσεις των μετόχων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, ο οποίος έχει καταρτισθεί αφού ελήφθη υπόψη ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας και η κείμενη Ελληνική Νομοθεσία. Μέσω αυτού, δίνονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός του οργανισμού, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους ασθενείς, τους προμηθευτές και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη της Εταιρείας. Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας υπερκαλύπτει ουσιαστικά τα θέματα που άπτονται μιας αυτόνομης πολιτικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Παράλληλα, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, προάγοντας τη διαφάνεια μέσω της οργανωτικής του δομής ενώ πρόσθετα, έχει θέσει συγκεκριμένα εγκριτικά όρια ευθύνης κάθε στελέχους αλλά και δικλίδες ασφαλείας, που ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο των διενεργούμενων εσωτερικών ελέγχων.

Αναλυτικότερα οι δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας της Εταιρείας περιγράφονται στον Ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας του ΥΓΕΙΑ του οποίου η Εταιρεία είναι θυγατρική και ο οποίος συντάσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI-G4 (βλ. ιστοσελίδα www.hygeia.gr).

(Γ) ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Το οικονομικό κλίμα στη χώρα βελτιώνεται και η θετική προοπτική της ελληνικής οικονομίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που λαμβάνουν χώρα όλα τα προηγούμενα χρόνια. Η βελτίωση των οικονομικών μεγεθών θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης και την περαιτέρω προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων.

Η ανωτέρω θετική εικόνα είναι πολύ πιθανό να ανατραπεί κατόπιν απολογισμού των επιπτώσεων του COVID-19 στην οικονομία, όταν παρατηρηθεί ύφεση ή/και εξάλειψη του φαινομένου. Είναι προφανές ότι στην περίπτωση που παρουσιαστούν σημαντικές αποκλίσεις, τότε όλη η οικονομία θα τεθεί σε πλήρη αναδιάρθρωση.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στο χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης, όπου το τελευταίο διάστημα λαμβάνουν χώρα εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών, με στόχο τη δημιουργία ισχυρών ομίλων στο χώρο.

Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση για ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας αποτελούν α) το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών σε συνδυασμό με τις τιμές των ιδιωτικών υπηρεσιών, β) τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, το βιοτικό επίπεδο και η προσβασιμότητα των ασθενών στις δημόσιες υπηρεσίες υγείας γ) το επίπεδο των δημόσιων νοσηλευτικών υπηρεσιών, δ) τα γραφειοκρατικά εμπόδια και οι μεγάλες λίστες αναμονής που παρατηρούνται κατά τις διαδικασίες έγκρισης και πραγματοποίησης σημαντικών εξετάσεων, ε) η χρήση τεχνολογίας και στ) οι γεννήσεις όπου διαπιστώνεται καθοδική πορεία κατά τα τελευταία έτη με αποτέλεσμα τη σημαντική πτώση των περιστατικών στις μαιευτικές κλινικές της χώρας.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις τρέχουσες συνθήκες στις οποίες αναπτύσσεται η ελληνική οικονομία, αξιολογώντας την ανακτησιμότητα της αξίας των ενσώματων και άυλων περιουσιακών της στοιχείων με βάση τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

Είναι σαφές ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών υγείας είναι αλληλένδετος και εξαρτώμενος από την πορεία της Ελληνικής Οικονομίας στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία της Εταιρείας επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίησή της, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της για περαιτέρω ανάπτυξη. Τυχόν αδυναμία της Εταιρείας να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική της κατάσταση και τα λειτουργικά της αποτελέσματα. Η Εταιρεία παρακολουθεί τις εξελίξεις και προσαρμόζει τη στρατηγική της, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης αλλά και να εκμεταλλευτεί τυχόν ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν διασφαλίζοντας έτσι την ανάπτυξη και την απρόσκοπτη λειτουργία της.

1. Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος καθώς λόγω της παρατεταμένης κρίσης, οι πολίτες έχουν στραφεί στο Δημόσιο Τομέα, ο οποίος όμως αδυνατεί διαχρονικά να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες και η σύναψη συμβάσεων με ασφαλιστικά ταμεία, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών.

Η Εταιρεία είναι σήμερα από τις καλύτερες κλινικές στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας και με τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας στοχεύει όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση αυτή αλλά να αποτελέσει τον πρωτοπόρο του κλάδου προσφέροντας νέες υπηρεσίες. Ωστόσο σε περίπτωση που η Εταιρεία διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική της πολιτική, η ανταγωνιστική της θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

2. Εξάρτηση από συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Το ΜΗΤΕΡΑ διαθέτει και διαχειρίζεται μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ασφαλιστικές ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, METLIFE, NN, BUPA, GENERALI, AXA κλπ.

Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη MEDNET Ελλάς Α.Ε., εταιρεία ασφαλιστικής πρακτόρευσης, η οποία διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα, για περιστατικά γενικής και παιδιατρικής κλινικής, ως συμβεβλημένο Νοσοκομείο.

Η υπογραφή των ανωτέρω συμφωνιών μειώνει σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας στον αντίστοιχο κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

3. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη της Εταιρείας είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Η Εταιρεία παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική της στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική της Εταιρείας είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Επίσης, πολιτική της είναι να ελαχιστοποιεί την έκθεσή της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν κατά βάση κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2019: +/- 1%).

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.

	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2019		31/12/2018	
<i>Ποσά σε €</i>				
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(408.281)	408.281	(418.710)	418.710
Καθαρή Θέση	(408.281)	408.281	(418.710)	418.710

4. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2019 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	330.846	330.846	2.646.768	35.734.910
Υποχρεώσεις μισθώσεων	369.571	377.654	1.235.892	4.908
Εμπορικές υποχρεώσεις	24.221.779	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.502.404	0	234.277	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	0	155.000	0	0
Σύνολο	31.424.600	863.500	4.116.937	35.739.818

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την Εταιρεία την 31/12/2018 είχε ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	666.169	1.955.691	35.493.527	-
Υποχρεώσεις μισθώσεων	144.149	144.180	710.974	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	32.504.957	-	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.812.332	-	308.498	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.355.000	-	-
Σύνολο	39.127.637	3.454.871	36.512.998	0

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την 31/12/2019, η Εταιρεία παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά το ποσό των € 9.420 χιλ..

Στα πλαίσια των ανωτέρω, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς της. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία έχει ήδη επιμερίσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης. Παράλληλα, συνεχίζει τη συντονισμένη προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους και για το 2019 και βελτιστοποίησης της διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Επιπλέον, η Εταιρεία ως μέλος του Ομίλου HHG, χαίρει υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών της, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας της στην ελληνική αγορά. Στα πλαίσια αυτά κατέχει μία σημαντική διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών της, κυρίως λόγω των μεγάλων παραγγελιών που πραγματοποιεί και της εδραιωμένης θέσης της στην αγορά.

Η Εταιρεία ακόμη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα ως μέλος του Ομίλου HHG, έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεσή της, σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

Τέλος, η εταιρεία ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε., ως βασικός μέτοχος της Εταιρείας, θα παρέχει οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη υποστήριξη, στην περίπτωση που καταστεί αναγκαίο, για τις δραστηριότητες της Εταιρείας για τουλάχιστον τους επόμενους 12 μήνες. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων, αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι δράσεις που έχει σχεδιάσει (και που αναλύονται ανωτέρω) δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

5. Πιστωτικός Κίνδυνος

Η Εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων της πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισηραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες.

Η Εταιρεία ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις της, είτε χωριστά είτε κατά κατηγορίες και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Η Εταιρεία εστιάζει την πολιτική της στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους. Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων και έκτακτων γεγονότων.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, η Εταιρεία συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η έκθεση της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2019	31/12/2018
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	5.352.103	943.358
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	13.785.735	19.825.286
Σύνολο	19.137.839	20.768.644

Σημειώνεται ότι κατά την 31/12/2019 υφίστανται δεσμευμένες καταθέσεις μετρητών της Εταιρείας, αξίας €40,5 χιλ.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για την Εταιρεία κατά την 31/12/2019 και την 31/12/2018, αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί		
Εντός 3 μηνών	3.511.020	4.360.238
Από 3 έως 6 μήνες	1.102.201	1.958.372
Από 6 μήνες έως 1 έτος	595.994	2.975.002
Πάνω από 1 έτος	2.155.202	1.672.701
Σύνολο	7.364.417	10.966.313

6. Διαχείριση Κεφαλαίου

Πρωταρχικός στόχος της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας της και τη συνέχιση της δραστηριότητάς της (going-concern) εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2019 και 2018 αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2019	31/12/2018
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	14.735.387	7.383.751
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(5.352.103)	(943.358)
Κεφάλαιο	9.383.284	6.440.393
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	14.735.387	7.383.751
Πλέον: Δάνεια	41.186.395	40.469.721
Σύνολο κεφαλαίων	55.921.782	47.853.472
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,17	0,13

Η Εταιρεία ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό.

7. Τρέχουσες Συνθήκες Ελληνικής Οικονομίας

Μετά από πολύχρονη ύφεση που βιώνει η ελληνική οικονομία, εντός του 2019 ανακοινώθηκαν συγκεκριμένα μέτρα ελάφρυνσης των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων φυσικών και νομικών προσώπων. Παράλληλα, συνεχίστηκε η μεταρρυθμιστική προσπάθεια (κοινωνική ασφάλιση, φορολογία, κλπ), η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων και τη διασφάλιση βιώσιμων συνθηκών στο επιχειρηματικό πεδίο.

Τροχοπέδη στην αναπτυξιακή πορεία αποτελεί η παγκόσμια πανδημία του Covid-19, η οποία αποτελεί απειλή για την παγκόσμια οικονομία. Η προσπάθεια από όλες της χώρες είναι διττή και αφορά τόσο τον περιορισμό επέκτασης του ιού όσο και την στήριξη των οικονομιών.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις τρέχουσες συνθήκες που βιώνει η παγκόσμια και ελληνική οικονομία, αξιολογώντας τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

8. Συνεργασία με Ε.Ο.Π.Υ.Υ.-Υποχρεώσεις άρθρου 100 του Ν.4172/2013

Ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), αποτελεί το ασφαλιστικό ταμείο υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων, οι οποίοι μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Ο Οργανισμός έχει συστήσει τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλεια (ΚΕΝ) διαμορφώνοντας τη διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups). Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο και εγκεκριμένο ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013), σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

- a) Ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του συγκεκριμένου μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του.

- β) Η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα. Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από 1/1/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες των κλινικών του Ομίλου ΗΗG για τη χρήση 2016, 2017 & 2018 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4549/2018 (ΦΕΚ Α' 105/14.6.2018) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (clawback) του άρθρου 11 του ν. 4052/2012 (Α' 41), της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας, υπ' αριθμ. Γ5/63587/2015 (Β' 1803), υπουργικής απόφασης και του άρθρου 100 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, επεκτείνεται και στα έτη 2019-2022. Με υπουργικές αποφάσεις που έχουν δημοσιευθεί, έχουν καθοριστεί τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών ανά κατηγορία παρόχων υγείας καθ' όλη τη διάρκεια της συνεργασίας με τον ΕΟΠΥΥ.

Επιπροσθέτως ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει στο ΜΗΤΕΡΑ τα ποσά του rebate και claw-back, που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2018. Το ΜΗΤΕΡΑ έχει προχωρήσει σε κατάθεση προσφυγών ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των αναφερόμενων πράξεων έκδοσης των ποσών αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσών έκπτωσης (rebate).

Τέλος τον Αύγουστο του 2019 υπογράφηκε μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και των κλινικών ΥΓΕΙΑ & ΜΗΤΕΡΑ για την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων στους οποίους χορηγούνται νοσοκομειακά ογκολογικά φάρμακα καθορίζοντας τη διαδικασία συγκεντρωτικής παραλαβής μέσω εξουσιοδότησης από τον ασφαλισμένο.

(Δ) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η διασφάλιση κλίματος εμπιστοσύνης αποτελεί βάση για την αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας. Η ελληνική οικονομία στα πλαίσια του διεθνούς περιβάλλοντος αντιμετωπίζει τις κοινές προκλήσεις που έχουν δημιουργηθεί παγκοσμίως. Ο αντίκτυπος της παγκόσμιας πανδημίας του Covid-19 αναμένεται να είναι αρκετά σοβαρός, έχοντας χαρακτηριστεί από τον ΟΟΣΑ ως το μεγαλύτερο κίνδυνο για την παγκόσμια οικονομία, μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση 2008-2009. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, σε περίπτωση ισχύος του αισιόδοξου σεναρίου περί περιορισμένης έκτασης του ιού, αναμένεται απότομη πτώση της παγκόσμιας ανάπτυξης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Οι χώρες ανακοινώνουν σταδιακά φορολογικά και δημοσιονομικά μέτρα στους τομείς που πλήττονται περισσότερο, για την κατά το δυνατόν ταχύτερη απορρόφηση των αρνητικών επιπτώσεων, ενώ είναι καθοριστική η απόφαση του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης που αποφάσισε το Δ.Σ. της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται αντιμέτωπη με αυτήν την αρνητική συγκυρία, μετά από την πολύχρονη ύφεση την οποία διένυε. Είναι πολύ σημαντική η αποδοχή των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο πρόγραμμα στήριξης της ΕΚΤ, καθώς αναμένεται να αποκλιμακώσει το κόστος δανεισμού με στόχο την θετική επίδραση στην ρευστότητα της πραγματικής οικονομίας.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης οι προτεραιότητες της Διοίκησης εστιάζονται στη διασφάλιση της υγιούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης της Εταιρείας, στη βέλτιστη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης, στην εναρμόνιση της κοστολογικής δομής με τα αναμενόμενα έσοδα καθώς και στη μεγιστοποίηση της εκμετάλλευσης των συνεργιών εντός του Ομίλου ΗΗG, με σκοπό την περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομικής θέσης της. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει λάβει όλα αυτά τα χρόνια και συνεχίζει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ενίσχυσης της λειτουργικής της αποδοτικότητας, μέσω περιορισμού του λειτουργικού κόστους, την επέκταση του πελατολογίου και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του Ομίλου ΗΗG.

Παράλληλα, η Εταιρεία συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των συμμετεχόντων (stakeholders) της επιχείρησης, επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), την επένδυση σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets), έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας, με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

(Ε) ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 (χωρίς να περιλαμβάνονται τα μερίσματα).

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01/01/19 - 31/12/19

<i>ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)</i>								
<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	GMP ΕΠΕ	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		479.980						479.980
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.951.609		56.185	484.249	6.338.130	3.564.880	1.994	13.397.047
ΛΗΤΩ Α.Ε.		637						637
ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.		500						500
BEATIFIC Α.Ε.		10.226						10.226
ΠΕΡΣΕΥΣ Α.Ε.		886						886
ΣΥΝΟΛΟ	2.951.609	492.229	56.185	484.249	6.338.130	3.564.880	1.994	13.889.276

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01/01/18 - 31/12/18

<i>ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)</i>							
<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		362.268					362.268
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.323.557		21.557	526.747	7.755.587	2.950	10.630.398
ΛΗΤΩ Α.Ε.		3.197					3.197
BEATIFIC Α.Ε.		10.332					10.332
ΣΥΝΟΛΟ	2.323.557	375.798	21.557	526.747	7.755.587	2.950	11.006.195

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31/12/2019

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	GMP ΕΠΕ	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		142.769						142.769
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	8.652.712		77.742	160.287	3.398.084	2.741.449	0	15.030.273
ΛΗΤΩ Α.Ε.		49.827						49.827
ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.		620						620
ΠΕΡΣΕΥΣ Α.Ε.		1.099						1.099
BEATIFIC Α.Ε.		1.605						1.605
ΣΥΝΟΛΟ	8.652.712	195.921	77.742	160.287	3.398.084	2.741.449	0	15.226.194

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31/12/2018

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	Υ PHARMA Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		411.534						411.534
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	6.311.160		21.557	260.127	15.568.835	23.090	0	22.184.770
ΛΗΤΩ Α.Ε.		49.191						49.191
BEATIFIC Α.Ε.		40416						40416
ΣΥΝΟΛΟ	6.311.160	501.140	21.557	260.127	15.568.835	23.090	0	22.685.910

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές του Ν.3016 (Άρθρο 2, Παρ.4) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23/04/2020.

Συναλλαγές και υπόλοιπα με βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη

Παροχές σε βασικά διευθυντικά στελέχη

	Ποσά σε €	
	31/12/2019	31/12/2018
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	568.053	650.568
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	141.044	150.916
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	22.316	65.850
Σύνολο	731.413	867.334

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου ΗΗG (και τις οικογένειές τους).

(ΣΤ) ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Για τη χρήση του 2019, η Εταιρεία λόγω της ύπαρξης ζημιών δεν προβαίνει σε διανομή μερίσματος.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 01/01/2019 - 31/12/2019 έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.mitera.gr.

Μαρούσι, 23 Απριλίου 2020

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Πολίτης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31^Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (Δ.Π.Χ.Α.), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.» στις 23/04/2020 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.mitera.gr.

1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	Σημ.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
		31/12/2019	31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Ενσώματα Πάγια	10.1	52.294.760	50.783.535
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	10.3	441.690	243.686
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	10.4	23.432.154	23.432.154
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	10.5	268.950	489.769
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10.6	2.460.753	2.717.040
Σύνολο		78.893.306	77.666.184
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Αποθέματα	10.7	1.049.112	1.119.572
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	10.8	13.785.735	19.825.286
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	10.9	2.681.223	2.204.172
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	10.10	5.352.103	943.358
Σύνολο		22.868.173	24.092.389
Σύνολο Ενεργητικού		101.766.479	101.758.573
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	10.11	8.077.884	40.389.419
Υπέρ το άρτιο		12.042.523	12.043.958
Λοιπά αποθεματικά	10.12	5.226.041	5.229.663
Αποτελέσματα εις νέον		(10.611.060)	(50.279.288)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		14.735.387	7.383.751
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		14.735.387	7.383.751
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	10.6	5.308.853	5.219.243
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	10.13	4.799.462	4.631.002
Επιχορηγήσεις	10.14	36.363	70.479
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	10.15	39.622.478	36.204.501
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	10.16	4.741.558	5.358.589
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	10.17	234.277	308.498
Σύνολο		54.742.992	51.792.312
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	10.18	24.221.779	32.504.957
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	10.15	1.563.918	4.265.220
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	10.20	6.502.404	5.812.332
Σύνολο		32.288.100	42.582.509
Σύνολο Υποχρεώσεων		87.031.092	94.374.821
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		101.766.479	101.758.573

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

		ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
		Ποσά σε €	
	Σημ.	31/12/2019	31/12/2018
<u>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες</u>			
Πωλήσεις	10.21	76.483.607	67.239.269
Κόστος πωληθέντων	10.22	(63.685.862)	(59.428.164)
Μικτό Κέρδος		12.797.745	7.811.105
Έξοδα διοίκησης	10.22	(5.074.239)	(5.205.558)
Έξοδα διάθεσης	10.22	0	0
Λοιπά έσοδα	10.23	2.461.910	3.056.063
Λοιπά έξοδα	10.23	(209.383)	(283.783)
Λειτουργικό κέρδος		9.976.034	5.377.828
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	10.25	(765)	(24.428)
Χρηματοοικονομικά κόστη	10.24	(2.234.470)	(2.109.761)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	10.24	4.165	2.693
Κέρδη /(Ζημιές) προ φόρων		7.744.963	3.246.331
Φόρος εισοδήματος	10.26	(352.224)	(116.410)
Κέρδη /(Ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		7.392.740	3.129.921
Κέρδη /(Ζημιές) περιόδου μετά από φόρους		7.392.740	3.129.921
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		7.392.740	3.129.921
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		(47.430)	(194.763)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		11.383	56.481
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	52.727
Αναβαλλόμενος φόρος		0	(35.522)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0
		(36.047)	(121.077)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		0	0
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		7.356.693	3.008.844
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		7.356.693	3.088.844

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.

Ποσά σε €	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2018	115.398.340	40.389.419	12.049.697	5.206.720	(52.520.927)	5.124.908
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9					(750.000)	(750.000)
Αναμορφωμένο υπόλοιπο την 01/01/2018	115.398.340	40.389.419	12.049.697	5.206.720	(53.270.927)	4.374.908
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	3.129.921	3.129.921
Σύνολο αναγνωρισμένων εσόδων και εξόδων για τη χρήση		0	0	0	3.129.921	3.129.921
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	0	52.727	0	52.727
Αναβαλλόμενος φόρος		0	(5.739)	(29.784)	0	(35.522)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	(5.739)	22.943	0	17.205
Λοιπά συνολικά έσοδα:						
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(194.763)	(194.763)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	56.481	56.481
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0	0	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(138.282)	(138.282)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	2.991.639	2.991.639
Υπόλοιπο την 31/12/2018	115.398.340	40.389.419	12.043.958	5.229.663	(50.279.288)	7.383.752
Υπόλοιπο την 01/01/2019	115.398.340	40.389.419	12.043.958	5.229.663	(50.279.288)	7.383.752
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου		(32.311.535)	0	0	32.311.535	0
Αναβαλλόμενος φόρος		0	(1.435)	(3.621)	0	(5.056)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		(32.311.535)	(1.435)	(3.621)	32.311.535	(5.056)
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	7.392.740	7.392.740
Λοιπά συνολικά έσοδα:						
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(47.430)	(47.430)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	11.383	11.383
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(36.047)	(36.047)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	7.356.693	7.356.693
Υπόλοιπο την 31/12/2019	115.398.340	8.077.884	12.042.523	5.226.042	(10.611.060)	14.735.388

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Ποσά σε €	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
	31/12/2019	31/12/2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη Περιόδου προ φόρων από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	7.744.963	3.246.331
Κέρδη Περιόδου προ φόρων από διακοπείσα δραστηριότητα	0	0
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις	1.982.460	2.358.773
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	595.075	
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού	121.030	231.939
Προβλέψεις	820.934	1.279.459
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	(478)	(168)
Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές (Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	1.243	843
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	(4.427)	4.260
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων	(600.000)	(1.209.010)
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης απαιτήσεων	0	23.753
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(34.116)	(35.063)
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0	0
Μη ταμειακά έξοδα	0	88.617
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(4.165)	(2.693)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.234.470	2.051.949
Σύνολο προσαρμογών	5.112.027	4.792.659
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	12.856.990	8.038.990
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης		
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	70.460	36.898
(Αύξηση) / μείωση πελατών και λοιπών απαιτήσεων	5.581.585	(4.046.847)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	(8.563.092)	2.095.100
Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	0	0
	(2.911.046)	(1.914.849)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	9.945.944	6.124.142
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	0	0
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	9.945.944	6.124.142
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές ενσώματων παγίων	(2.252.884)	(2.816.836)
Αγορές ασώματων παγίων	(459.536)	(383.694)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων	57.785	15.844
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	0	(200.002)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	4.165	2.289
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	0	(650.000)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(2.650.471)	(4.032.399)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	0	52.727
Δάνεια αναληφθέντα	39.043.370	915.450
Δάνεια πληρωθέντα	(39.315.388)	(3.389.053)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από μισθώσεις (χρεολύσια)	(639.008)	(187.316)
Καταβληθέντες τόκοι	(1.975.702)	(2.077.452)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(2.886.727)	(4.685.643)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.408.746	(2.593.901)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	943.358	3.537.259
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	5.352.103	943.358

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

5. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία

Η εταιρεία, με το διακριτικό τίτλο «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ», ιδρύθηκε το 1979 από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους, έχει την έδρα της στο Δήμο Αμαρουσίου στην οδό Ερυθρού Σταυρού 6 και δραστηριοποιείται στο χώρο της υγείας. Η εταιρεία αρχικά λειτούργησε αποκλειστικά ως Μαιευτική Κλινική, ενώ στη συνέχεια μετατράπηκε σε Γενική Κλινική και ίδρυσε την Παιδιατρική κλινική. Διαθέτει 311 κλίνες σε 6 ορόφους σε ιδιόκτητο κτίριο. Από τον Απρίλιο 2008 ξεκίνησε η λειτουργία της Παιδοκαρδιοχειρουργικής Κλινικής εντός της Παιδιατρικής Κλινικής.

Την 31 Δεκεμβρίου 2019 η εταιρεία απασχολούσε 1.016 υπαλλήλους έναντι 1.008 της 31 Δεκεμβρίου 2018.

Εκτός από το προσωπικό που αναφέρεται παραπάνω στην εταιρεία απασχολούνται και συνεργάτες ιατροί κυρίως Μαιευτήρες Γυναικολόγοι αλλά και λοιπών ειδικοτήτων.

Οι μετοχές της εταιρείας δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Στις 31 Οκτωβρίου 2007 η εταιρεία κατέστη θυγατρική της εταιρείας ΥΓΕΙΑ ΑΕ, της οποίας την 31/12/2019 το άμεσο και έμμεσο ποσοστό συμμετοχής στην Εταιρεία ανέρχόταν σε 99,55%.

6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων

6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019 που καλύπτουν τη χρήση από την 1^η Ιανουαρίου έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2019, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31/12/2019.

Η Εταιρεία εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές αρχές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη Σημείωση 7, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1/1/2019.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 23/04/2020 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

6.2 Βάση Επιμέτρησης

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω της Καταστάσεων Συνολικών Εσόδων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

6.3 Νόμισμα Παρουσίασης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, δηλαδή το νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία.

6.4 Χρήση Εκτιμήσεων

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν το μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 8.

6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις

Διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31/12/2018, εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1/1/2019. Κατωτέρω παρουσιάζονται τα πρότυπα τα οποία έχουν εφαρμογή στην Εταιρεία και έχουν υιοθετηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2019, καθώς και τα πρότυπα τα οποία είναι μεν υποχρεωτικά από την 1^η Ιανουαρίου 2019, ωστόσο δεν είναι εφαρμόσιμα στις εργασίες της Εταιρείας. Επιπλέον, παρουσιάζονται τα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες σε ήδη υπάρχοντα πρότυπα τα οποία είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Υιοθέτηση Νέων και Αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Όσα εξ αυτών αναμένεται να έχουν επίδραση στην Εταιρεία, παρατίθενται παρακάτω.

Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο για την αναγνώριση των μισθώσεων και τον χειρισμό αυτών επί των οικονομικών καταστάσεων τόσο για τους μισθωτές όσο και για τους εκμισθωτές. Το νέο Πρότυπο για τις μισθώσεις εισάγει ένα μοντέλο ελέγχου για τον προσδιορισμό των μισθώσεων, διακρίνοντας τις συμβάσεις μίσθωσης από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με κριτήριο του εάν το περιουσιακό στοιχείο το οποίο αποτελεί αντικείμενο της μίσθωσης ελέγχεται από τον μισθωτή. Το πρότυπο αυτό αντικαθιστά τα ακόλουθα Πρότυπα και Διερμηνείες:

- Δ.Λ.Π. 17 "Μισθώσεις"
- Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 4 "Ο προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση"
- ΜΕΔ 15 "Λειτουργικές μισθώσεις- Κίνητρα", και
- ΜΕΔ 27 "Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται τον νομικό τύπο της μίσθωσης"

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 εισάγει σημαντικές αλλαγές στην λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή υπό την έννοια ότι καταργείται πλέον η διάκριση μεταξύ της λειτουργικής και χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως ίσχυε κατά το παρελθόν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17, και απαιτείται από τον μισθωτή κατά την έναρξη της μίσθωσης η αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης και μιας υποχρέωσης από την μίσθωση για όλες τις μισθώσεις με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Αντιθέτως με τις αλλαγές που έχουν επέλθει στην λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους μισθωτές, οι απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 16 για την λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων από την πλευρά των εκμισθωτών παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό άθικτες εν συγκρίσει με το Δ.Λ.Π. 17, και κατά συνέπεια, συνεχίζεται να απαιτείται από τους εκμισθωτές η ταξινόμηση των μισθώσεων ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16, ο ενδιάμεσος εκμισθωτής (υπεκμισθωτής) πρέπει να ταξινομήσει την υπεκμίσθωση ως χρηματοδοτική ή λειτουργική έχοντας ως κριτήριο το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης της κύριας μίσθωσης και όχι το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο. Επιπλέον, το Δ.Π.Χ.Α. 16 παρέχει καθοδήγηση ως προς την λογιστική αντιμετώπιση των συναλλαγών πώλησης και επαναμίσθωσης ενός περιουσιακού στοιχείου και απαιτεί εν συνόλω την διενέργεια εκτεταμένων γνωστοποιήσεων σε σύγκριση με το Δ.Λ.Π. 17.

Η Εταιρεία εφάρμοσε για πρώτη φορά το Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (modified retrospective approach). Όλες οι αλλαγές που επήλθαν κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16 αναγνωρίστηκαν την 1η Ιανουαρίου 2019 ως προσαρμογές στο υπόλοιπο έναρξης των αντίστοιχων κονδυλίων της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της Εταιρείας χωρίς να επαναδιατυπωθούν τα συγκριτικά στοιχεία.

Επίδραση από την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17, η Εταιρεία ταξινομούσε κάθε μίσθωση (ως μισθωτής) κατά την ημερομηνία έναρξης της εκάστοτε μισθωτικής περιόδου είτε ως χρηματοδοτική είτε ως λειτουργική. Με την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16, η Εταιρεία εφάρμοσε μια ενιαία προσέγγιση αναγνώρισης και επιμέτρησης για όλες τις μισθώσεις, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Η Εταιρεία επέλεξε να αναγνωρίζει ως έξοδα τα τυχόν μισθώματα των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και των μισθώσεων υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας με την ευθεία μέθοδο σε όλη την διάρκεια της μίσθωσης.

Η Εταιρεία δεν χρησιμοποίησε την διαθέσιμη πρακτική διευκόλυνση κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16, αναφορικά με την δυνατότητα της μη επαναξιολόγησης του εάν μια σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση.

Συνεπώς, ο ορισμός της μίσθωσης και η σχετική καθοδήγηση του Δ.Π.Χ.Α. 16 εφαρμόστηκε για την επαναξιολόγηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης που ήταν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2019. Η εν λόγω επαναξιολόγηση δεν επηρέασε σε σημαντικό βαθμό το εύρος των συμβάσεων που πληρούν τον ορισμό της μίσθωσης για την Εταιρεία. Κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16, η Εταιρεία επέλεξε επίσης να χρησιμοποιήσει τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις που παρέχονται από το Πρότυπο κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής αυτού: (α) εξαίρεση των αρχικών άμεσων δαπανών κατά την επιμέτρηση του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης, (β) αντί της διενέργειας ελέγχου απομείωσης, η Εταιρεία βασίστηκε στην αξιολόγηση που είχε γίνει πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του Προτύπου για το αν οι μισθώσεις είναι επαχθείς εφαρμόζοντας το Δ.Λ.Π. 37 και (γ) χρήση της αποκτηθείσας κατά το παρελθόν γνώσης για τον προσδιορισμό της διάρκειας της μίσθωσης, όταν η σύμβαση εμπεριέχει δικαίωμα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Εξαιρουμένων των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και των μισθώσεων υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας, η Εταιρεία αναγνώρισε περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις από μίσθωση για όλες τις μισθώσεις που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως λειτουργικές.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αναγνωρίστηκαν σε ποσό ίσο με το ποσό των υποχρεώσεων από μισθώσεις, προσαρμοσμένο με τυχόν προπληρωμές που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί. Δεν υπήρχαν επαχθείς συμβάσεις μίσθωσης για τις οποίες θα απαιτείτο προσαρμογή στο περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις αναγνωρίστηκαν βάσει της τρέχουσας αξίας των υπολειπόμενων μισθωμάτων, προεξοφλημένων με το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Για μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούνταν ως χρηματοδοτικές, η Εταιρεία αναγνώρισε την λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου της μίσθωσης και την υποχρέωση από την μίσθωση αμέσως πριν την μετάβαση, στην λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης και της υποχρέωσης από την μίσθωση κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Το σταθμισμένο μέσο διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του μισθωτή που εφαρμόστηκε για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων από μισθώσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2019 ήταν 5,00% για την Εταιρεία.

Ο πίνακας συμφωνίας μεταξύ των δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις που είχαν γνωστοποιηθεί στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 και των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης κατά την 1η Ιανουαρίου 2019, παρουσιάζεται κατωτέρω:

	Εταιρεία
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις 31.12.2018	2.498.934
Μείον: μισθώσεις παγίων μη σημαντικής αξίας, βραχυπρόθεσμες μισθώσεις, μισθώματα υπηρεσιών (1)	(1.039.543)
Μείον: δαπάνες που δεν αποτελούν μέρος του μισθώματος (2)	0
Δικαίωμα επέκτασης συμβολαίων (3)	(105.600)
Μικτή αξία μισθώσεων	1.353.791
Μείον: Επίδραση προεξόφλησης	(76.579)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις 01.01.2019	1.277.212

- (1) Αφορά συμβόλαια τα οποία λήγουν σε διάστημα μικρότερο των 12 μηνών από την ημερομηνία εφαρμογής του προτύπου ή η αξία των συμβολαίων είναι μικρή. Επίσης, εξαιρούνται συμβόλαια τα οποία δεν εμπίπτουν στο ορισμό της μίσθωσης όπως καθορίζεται από ΔΠΧΑ 16.
- (2) Αφορούν έξοδα τα οποία δεν είναι μέρος του μισθώματος και τα οποία δεν προσαυξάνουν τις υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις.
- (3) Αφορά δικαιώματα επέκτασης συμβολαίων μίσθωσης για τα οποία ο μισθωτής έχει το δικαίωμα να επεκτείνει την διάρκεια της σύμβασης και με βάση τις παραδοχές της Διοίκησης θεωρείται εύλογο ότι θα εξασκηθεί.

Αναθεωρημένες λογιστικές πολιτικές

Η Εταιρεία ως μισθωτής

Η Εταιρεία εκτιμά εάν μια σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μίσθωση, κατά την έναρξη ισχύς αυτής και αναγνωρίζει κατά περίπτωση ένα περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση από την μίσθωση για όλες τις συμβάσεις μίσθωσης στις οποίες είναι μισθωτής, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (που ορίζονται ως μισθώσεις με διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο) και μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Για τις μισθώσεις αυτές, η Εταιρεία αναγνωρίζει τα μισθώματα ως λειτουργικά έξοδα με την ευθεία μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η υποχρέωση από την μίσθωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, τα οποία προεξοφλούνται με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης. Εάν το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα, η Εταιρεία χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του. Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση αποτελούνται από:

- σταθερά μισθώματα (περιλαμβανομένων των ουσιαστικά σταθερών μισθωμάτων), μειωμένα κατά τυχόν κίνητρα μίσθωσης,
- κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,
- ποσά τα οποία αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας,
- την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι ο μισθωτής θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, και
- την καταβολή ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος του μισθωτή για καταγγελία της μίσθωσης.

Η υποχρέωση από την μίσθωση επιμετράται μεταγενέστερα, αυξάνοντας την λογιστική αξία για να αποτυπωθούν οι τόκοι επί της υποχρέωσης από την μίσθωση (με χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου) και μειώνοντας την λογιστική αξία για να αποτυπωθούν οι καταβολές των μισθωμάτων. Η Εταιρεία επανεπιμετρά την υποχρέωση από την μίσθωση (και κάνει τις αντίστοιχες προσαρμογές στα σχετικά δικαιώματα χρήσης παγίων) εάν:

- επέλθει αλλαγή στην διάρκεια της μίσθωσης ή εάν επέλθει μεταβολή στην εκτίμηση του δικαιώματος αγοράς, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση από την μίσθωση επανεπιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα με βάση το αναθεωρημένο προεξοφλητικό επιτόκιο.
- επέλθει μεταβολή στα μισθώματα εξαιτίας της μεταβολής στον δείκτη ή στο επιτόκιο ή στα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν λόγω της εγγύησης υπολειμματικής αξίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις η υποχρέωση από την μίσθωση επιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα με βάση το αρχικό προεξοφλητικό επιτόκιο.
- μια μίσθωση τροποποιείται και η τροποποίηση της μίσθωσης δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως χωριστή μίσθωση, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση από την μίσθωση επανεπιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα κάνοντας χρήση του αναθεωρημένου προεξοφλητικού επιτοκίου.

Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης εμπεριέχει το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της αντίστοιχης υποχρέωσης από την μίσθωση, τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου ή προγενέστερα αυτής, και τυχόν αρχικές άμεσες δαπάνες. Μεταγενέστερα επιμετρώνται στο κόστος μειωμένα κατά τις τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και τις ζημίες απομείωσης. Η Εταιρεία εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 36 προκειμένου να προσδιορίσει εάν το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει απομειωθεί.

Στις περιπτώσεις που η Εταιρεία αναλαμβάνει συμβατικά την υποχρέωση να αποσυναρμολογήσει και να απομακρύνει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο, να αποκαταστήσει το χώρο που έχει τοποθετηθεί ή να αποκαταστήσει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο στην κατάσταση στην οποία προβλέπεται από τους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης μίσθωσης, αναγνωρίζει μια πρόβλεψη η οποία επιμετράται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 37. Τα κόστη αυτά προσαυξάνουν την λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Η Εταιρεία δεν επιβαρύνθηκε με κάποιο από αυτά τα κόστη κατά τις περιόδους που παρουσιάζονται στις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αποσβένονται στην μικρότερη χρονική περίοδο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Εάν ως αποτέλεσμα της σύμβασης μίσθωσης μεταβιβάζεται η κυριότητα του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή στο κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει ενσωματωθεί το τίμημα εξαγοράς του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου δεδομένου ότι η Εταιρεία αναμένει να εξασκήσει το δικαίωμα αγοράς αυτού, το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται στην ωφέλιμη ζωή του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Η απόσβεση ξεκινά από την έναρξη της μισθωτικής περιόδου.

Τα κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία δεν εξαρτώνται από κάποιο δείκτη ή επιτόκιο δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης από την μίσθωση και κατά συνέπεια δεν αποτελούν συστατικό στοιχείο της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Οι σχετικές πληρωμές αναγνωρίζονται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία επήλθε το γεγονός ή ο όρος ενεργοποίησης αυτών των καταβολών και περιλαμβάνονται στο κονδύλι "Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα)" στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων.

Σύμφωνα με όσα προβλέπει το Δ.Π.Χ.Α. 16, η Εταιρεία εφάρμοσε την πρακτική διευκόλυνση του Δ.Π.Χ.Α. 16 σύμφωνα με την οποία ο μισθωτής δεν υποχρεούται να διαχωρίσει τα μη μισθωτικά στοιχεία, και επομένως αντιμετωπίζει λογιστικά κάθε μισθωτικό και σχετικό μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαία σύμβαση.

Η Εταιρεία ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία είναι εκμισθωτής κατατάσσονται είτε ως χρηματοδοτικές είτε ως λειτουργικές. Όταν σύμφωνα με τους όρους της μίσθωσης μεταβιβάζονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα του στον μισθωτή, η μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική. Όλες οι άλλες μισθώσεις κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις.

Όταν η Εταιρεία είναι ενδιάμεσος μισθωτής, αντιμετωπίζει λογιστικά την κύρια μίσθωση και την υπεκμίσθωση ως δυο χωριστές συμβάσεις. Η υπεκμίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική ή λειτουργική ανάλογα με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης που προκύπτει από την κύρια μίσθωση.

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο κατά την διάρκεια της εκάστοτε μίσθωσης. Τα αρχικά άμεσα κόστη διαπραγμάτευσης και διεκπεραίωσης της συμφωνίας μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στην λογιστική αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο κατά την διάρκεια της εκάστοτε μίσθωσης.

Τα ποσά που οφείλουν οι μισθωτές από τις χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται ως απαιτήσεις στο ποσό της καθαρής επένδυσης της Εταιρείας στην χρηματοδοτική μίσθωση. Το χρηματοοικονομικό έσοδο από την μίσθωση κατανέμεται στις περιόδους αναφοράς έτσι ώστε να αντανακλάται το σταθερό περιοδικό ποσοστό απόδοσης της Εταιρείας στην υπολειπόμενη καθαρή επένδυση στις χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Όταν η μίσθωση περιλαμβάνει μισθωτικά και μη μισθωτικά στοιχεία, η Εταιρεία εφαρμόζει το Δ.Π.Χ.Α. 15 προκειμένου να επιμερίζει το τίμημα της σύμβασης σε κάθε στοιχείο χωριστά.

Η Εταιρεία δεν ενεργεί ως εκμισθωτής σε χρηματοδοτικές μισθώσεις.

6.6.1. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποιήσεις

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Όσα εξ αυτών αναμένεται να έχουν επίδραση στην Εταιρεία, παρατίθενται παρακάτω.

ΕΔΔΠΧΠ 23 «Ασαφής μεταχείριση του Φόρου Εισοδήματος»

Η διερμηνεία προσδιορίζει το φορολογητέο κέρδος (φορολογητέα ζημιά), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές, τους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους και φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα για την λογιστική μεταχείριση του φόρου εισοδήματος βάσει του ΔΛΠ 12 (Φόρος Εισοδήματος). Η διερμηνεία προβλέπει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αξιολογεί την πιθανότητα η αρμόδια φορολογική αρχή να αποδεχθεί τον υιοθετημένο ή προτεινόμενο από την οντότητα λογιστικό χειρισμό ενός φορολογικού θέματος (ή μιας ομάδας θεμάτων) στη δήλωση φόρου εισοδήματος. Εάν η οικονομική οντότητα εκτιμήσει ότι ένας συγκεκριμένος φορολογικός χειρισμός είναι το πιθανότερο να γίνει αποδεκτός από τις φορολογικές αρχές, τότε καθορίζει τη φορολογική επίδραση αυτού σύμφωνα με τον χειρισμό που έχει ήδη επιλεγεί. Εάν η οικονομική οντότητα εκτιμήσει ότι η συγκεκριμένη φορολογική μεταχείριση, συνοδεύεται από υψηλή αβεβαιότητα σχετικά με την αποδοχή της από την αρμόδια φορολογική αρχή, τότε οφείλει να χρησιμοποιήσει το πιθανότερο ποσό ή την αναμενόμενη αξία για τον προσδιορισμό της φορολογικής επίδρασης. Η παραπάνω απόφαση θα πρέπει να βασίζεται στη μέθοδο που παρέχει καλύτερες προβλέψεις για την επίλυση της αβεβαιότητας. Η διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών»

Οι αλλαγές του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζουν ότι σε περίπτωση μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών είναι πλέον υποχρεωτικό το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς να προσδιορίζονται βάσει επικαιροποιημένων αναλογιστικών παραδοχών. Επιπλέον έχουν συμπεριληφθεί προσαρμογές στο πρότυπο που αποσαφηνίζουν το αντίκτυπο τυχόν μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος στα προαπαιτούμενα για το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου. Η τροποποίηση δεν έχει σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση της Εταιρίας.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροχρόνιες Επενδύσεις σε Συνδεδεμένες και Κοινοπραξίες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» για μακροχρόνιες επενδύσεις σε συνδεδεμένες ή κοινοπραξίες, που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συνδεδεμένη ή κοινοπραξία, αλλά στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Οι αλλαγές περιγράφονται λεπτομερώς στο κείμενο του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν έχει επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση της Εταιρίας.

Τροποποιήσεις σε πρότυπα που αποτελούν τμήμα του προγράμματος ετήσιων βελτιώσεων για το 2017 του ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων) κύκλος 2015-2017.

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω, υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ισχύ από την 01.01.2019 και περιγράφουν αλλαγές σε τρία πρότυπα.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» & ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»

Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 αποσαφηνίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, οφείλει να προβεί σε επανεκτίμηση της προηγούμενης συμμετοχής της στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 αποσαφηνίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, δεν οφείλει να προβεί σε επανεκτίμηση της προηγούμενης συμμετοχής της στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αναγνωρίσει τις φορολογικές επιπτώσεις της διανομής μερίσματος στα αποτελέσματα, στα λοιπά συνολικά έσοδα ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το πού έχει αρχικώς αναγνωριστεί η συναλλαγή ή το γεγονός το οποίο δημιούργησε τα διανεμητέα κέρδη που προκάλεσαν τη διανομή μερίσματος.

ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι εάν μέρος δανείου παραμένει σε εκκρεμότητα αφού το συναρτώμενο με αυτό στοιχείο ενεργητικού είναι έτοιμο προς πώληση ή προς τη χρήση για την οποία προορίζεται, το σε εκκρεμότητα ποσό του δανείου συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό δανεισμό της οντότητας.

6.6.2 Τροποποιήσεις εφαρμοστέες για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2020

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) με ισχύ από την 01.01.2020.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: «Ορισμός της σημαντικότητας»

Οι τροποποιήσεις στοχεύουν στην ευθυγράμμιση του ορισμού της «σημαντικότητας» σε όλο το εύρος των προτύπων ενώ παρέχουν διευκρινήσεις επί συγκεκριμένων πτυχών του ορισμού. Ο νέος ορισμός προσδιορίζει ότι: «μια πληροφορία είναι σημαντική από τη στιγμή που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί πως η παράλειψη, η απόκρυψη ή η ανακρίβεια των δεδομένων της θα επηρεάσει την οικονομική πληροφόρηση που παρέχει η οντότητα και κατά συνέπεια τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων αυτής». Επιπροσθέτως, η οικονομική οντότητα οφείλει να εκτιμήσει κατά πόσον κάθε παρεχόμενη πληροφορία, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες, είναι σημαντική εντός του συνολικού πλαισίου των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση της Εταιρίας ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: «Μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν ένα πρώτο πλαίσιο για την ομαλή μετάβαση από έναν υφιστάμενο δείκτη αναφοράς επιτοκίου (IBOR) σε ένα εναλλακτικό επιτόκιο για οντότητες που εφαρμόζουν τις απαιτήσεις λογιστικής αντιστάθμισης του ΔΠΧΑ 9 ή του ΔΛΠ 39, οι οποίες απαιτούν την ανάλυση των αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων με τη χρήση ενός επιτοκίου αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις συμπεριλαμβάνουν προσαρμογές του ΔΠΧΑ 7 (Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις) σχετικά με τις πρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας που προκύπτει από τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς. Οι τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση της Εταιρίας, ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

ΔΠΧΑ 3: «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» - (εκδόθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2018)

Τον Οκτώβριο του 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά τον ορισμό της «Επιχείρησης» (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3).

Οι τροποποιήσεις αποσκοπούν στην διευκόλυνση μιας οντότητας κατά τη διαδικασία προσδιορισμού της φύσης των δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων που αποκτούν ώστε να διαχωριστεί η απόκτηση μια επιχείρησης από αυτήν μιας ομάδας περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 τίθενται σε ισχύ από την 01.01.2020 και εφαρμόζονται σε συναλλαγές που αφορούν συνενώσεις επιχειρήσεων και αποκτήσεις περιουσιακών στοιχείων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης είναι την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, κατά συνέπεια, οι οντότητες δεν χρειάζεται να επανεξετάσουν αντίστοιχες συναλλαγές που συνέβησαν σε προηγούμενες περιόδους. Η πρόωρη εφαρμογή της τροποποίησης επιτρέπεται και οφείλει να γνωστοποιείται. Η τροποποίηση δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάσσονται οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και τις οποίες συστηματικά εφαρμόζει η Εταιρεία είναι συνεπείς με αυτές που εφαρμόστηκαν την προηγούμενη χρήση εκτός όσων αναφέρονται στην παράγραφο 6.6.1.

7.1 Συμμετοχές

Είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκίσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία. Στη σημείωση 9, παρατίθεται πλήρης λίστα των θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά της Εταιρείας.

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

7.2 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωσή τους. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερες δαπάνες που διενεργούνται σε σχέση με τα ενσώματα πάγια, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που αναμένεται ότι θα εισρεύσουν στην Εταιρεία από την εκμετάλλευση των παγίων αυτών και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και οι συντηρήσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδο, κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων επιβαρύνουν το κονδύλι της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, με βάση τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης, καθ' όλη τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής η οποία, κατά κατηγορία παγίων, έχει ως εξής:

Κτίρια	30-50 έτη
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	12-15 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	6-12 έτη
Μεταφορικά Μέσα	4-9 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4-6 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε ετήσια βάση κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

7.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται κυρίως άδειες λογισμικών προγραμμάτων οι οποίες αποτιμώνται στο κόστος κτήσης του. Τα λογισμικά προγράμματα αφορούν το κόστος αγοράς, καθώς και κάθε δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του λογισμικού προκειμένου αυτό να τεθεί σε καθεστώς λειτουργίας. Οι δαπάνες που ενισχύουν ή επεκτείνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθενται στο αρχικό κόστος του λογισμικού. Τα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως και 5 έτη και καταχωρούνται ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Οι δαπάνες που απαιτούνται για τη συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

7.4 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής και δεν αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών είναι η μικρότερη ομάδα στοιχείων ενεργητικού που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία και ομάδες στοιχείων της Εταιρείας. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής εύλογης αξίας (μετά από έξοδα πώλησης) και της αξίας λόγω χρήσης. Η αξία χρήσης είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Η λογιστική αξία του στοιχείου μειώνεται στο ποσό της ανακτήσιμης αξίας. Σε περίπτωση μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, η ζημιά απομείωσης αφαιρείται πρώτα από το ποσό της υπεραξίας που έχει αναγνωρισθεί για αυτή τη μονάδα και κατόπιν στα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού σε αναλογική βάση.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Αναφορικά με τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού, σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης εξετάζεται εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Μια ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν υπάρξει μια αλλαγή στην εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού. Μετά την αναστροφή της ζημιάς απομείωσης η λογιστική αξία του στοιχείου δεν μπορεί να υπερβαίνει την λογιστική αξία (μετά από αποσβέσεις) με την οποία θα παρουσιάζονταν εάν δεν είχε αναγνωρισθεί ζημιά απομείωσης.

7.5 Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

7.5.1 Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, η Εταιρεία καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου, ή όταν η Εταιρεία μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

7.5.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Εκτός από εκείνες τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική συνιστώσα χρηματοδότησης και επιμετρώνται με βάση την τιμή συναλλαγής τους σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- α. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- β. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και
- γ. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

7.5.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

- i. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και
- ii. εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίσταται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου ("SPPI" κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά.

7.5.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),
- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ταμειακών ροών που η Εταιρεία αναμένει να λάβει. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μία εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Εταιρεία χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

7.5.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν η Εταιρεία διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύνανται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

- Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
- Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων της Εταιρείας.
- Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

7.5.6 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν η Εταιρεία έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

7.6 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των εμπορευμάτων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης. Το κόστος των εμπορευμάτων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης ή το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της Εταιρείας μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

7.7 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις. Η Εταιρεία θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και τις επενδύσεις υψηλής ρευστότητας και χαμηλού ρίσκου με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα. Για τον σκοπό της σύνταξης των Καταστάσεων Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

7.8 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου

Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερισμάτα μετοχών

Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

7.9 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

• Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει της φορολογικής Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της Εταιρείας, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της Εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, και υπολογίζεται σύμφωνα με τις θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

- **Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος**

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από την Εταιρεία και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού της καθαρής θέσης.

7.10 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από την Εταιρεία σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης / (απαιτήσης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

7.11 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού

Οι προβλέψεις σχηματίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για διακανονισμό της υποχρέωσης,
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσιάζων δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν εξετάζεται στα πλαίσια μιας συνένωσης επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου, θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

7.12 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους λήψης της επιχορήγησης. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν δαπάνες, καταχωρούνται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά την διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για τη συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που προορίζονται στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, καταχωρούνται στις υποχρεώσεις και μεταφέρονται στα κέρδη ή στις ζημιές κάθε περιόδου αναφοράς σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων, αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων αποσβέσεων.

7.13 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Έσοδα

Η Εταιρεία εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης.

Η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά την 01/01/2019.

Για την αναγνώριση και την επιμέτρηση των εσόδων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες, το Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» καθιερώνει ένα μοντέλο αποτελούμενο από τα εξής πέντε στάδια:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των δεσμεύσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) οι δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης εκπληρώνονται.

Η τιμή συναλλαγής είναι το ποσό του ανταλλάγματος σε μία σύμβαση για το οποίο η Εταιρεία αναμένει να έχει δικαίωμα, ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε έναν πελάτη, εξαιρουμένων ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων).

Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν εκπληρώνονται οι σχετικές δεσμεύσεις εκτέλεσης, είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση αγαθών σε έναν πελάτη) είτε με την πάροδο του χρόνου (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση υπηρεσιών σε έναν πελάτη).

Η Εταιρεία αναγνωρίζει μία συμβατική υποχρέωση για ποσά που λαμβάνει από τους πελάτες (προπληρωμές) τα οποία αφορούν σε δεσμεύσεις εκτέλεσης που δεν έχουν εκπληρωθεί, καθώς επίσης και όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των δεσμεύσεων εκτέλεσης της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι δεσμεύσεις εκτέλεσης και το έσοδο αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Η Εταιρεία αναγνωρίζει μία απαίτηση από πελάτη όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει το τίμημα για τις εκτελεσμένες δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης προς τον πελάτη. Αντίστοιχα, η Εταιρεία αναγνωρίζει ένα στοιχείο του ενεργητικού από συμβάσεις όταν έχει ικανοποιήσει τις δεσμεύσεις εκτέλεσης, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα της Εταιρείας για την έκδοση τιμολογίου.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών:** Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται κατά την χρονική στιγμή που ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο των αγαθών, συνήθως με την παράδοση των αγαθών. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των εσόδων αυτών εκτός από τις περιπτώσεις όπου τα αγαθά πωλούνται συνδυαστικά με άλλες υπηρεσίες όπως περιγράφεται κατωτέρω (συμβόλαια πολλαπλών στοιχείων).
- **Έσοδα από παροχή υπηρεσιών υγείας:** Η Εταιρεία παρέχει υπηρεσίες υγείας τόσο σε ιδιώτες ασθενείς – πελάτες όσο και σε ασθενείς – πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται η Εταιρεία είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τον φορέα αυτόν η Εταιρεία έχει συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά συγκεκριμένες επεμβάσεις. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται η Εταιρεία, αφορούν σε ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Στις βασικές υπηρεσίες της Εταιρείας περιλαμβάνονται αμοιβές για ιατρικές υπηρεσίες και νοσηλεία, υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό. Το έσοδο υπολογίζεται σύμφωνα με τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους ανά συμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες, ασφαλιστικές εταιρείες) και αναγνωρίζεται κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των εσόδων αυτών.
- **Έσοδα από ενοίκια:** Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων της Εταιρείας αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση εσόδων αυτής της κατηγορίας, καθώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 16.

- **Έσοδα από τόκους και μερίσματα:** Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπραξίες για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης. Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπραχής τους από τους μετόχους. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 για την αναγνώριση εσόδων από τόκους και μερίσματα δεν έχει επίδραση στη λογιστική πολιτική της Εταιρείας.

Έξοδα: Τα έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσεως του μισθίου. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

7.14 Χρηματοοικονομικά εργαλεία

Τα βασικά εργαλεία της Εταιρείας είναι τα μετρητά, οι τραπεζικές καταθέσεις και οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Δεδομένης της βραχυπρόθεσμης κυρίως φύσεως των εργαλείων αυτών, η διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι η εύλογη αξία τους ουσιαστικά ταυτίζεται με την αξία στην οποία απεικονίζονται στα λογιστικά της βιβλία. Επιπρόσθετα, η διοίκηση πιστεύει ότι τα επιτόκια που καταβάλλονται σε σχέση με τα συναφθέντα δάνεια ισοδυναμούν με τα τρέχοντα εύλογα επιτόκια της αγοράς και συνεπώς, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις οποιασδήποτε προσαρμογής της αξίας στην οποία απεικονίζονται οι υποχρεώσεις αυτές. Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Εταιρείας και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και οι κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, παρατίθενται ακολούθως:

- **Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας χρήσης των ΜΔΤΡ**

Η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί εάν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προ εξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ, αναφέρονται στη Σημείωση 10.2 των Οικονομικών καταστάσεων.

- **Απομείωση Ενσώματων Παγίων**

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

- **Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων**

Η Διοίκηση εξετάζει περιοδικά τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού, προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Την 31/12/2019 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

- **Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων**

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκεινται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

- **Φόρος Εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Για το συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος, όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωρισθεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός.

- **Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών**

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημιές. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης της Εταιρείας, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογικά κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (Βλέπε Σημείωση 10.6).

- **Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών**

Η απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βασίζεται σε παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο αθέτησης και τα ποσοστά των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ειδικότερα, η Διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει στο σχηματισμό κρίσεων κατά την επιλογή των εν λόγω παραδοχών, καθώς και την επιλογή των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης, βάσει των ιστορικών στοιχείων, των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς και των προβλέψεων για τα μελλοντικά οικονομικά μεγέθη στο τέλος της περιόδου αναφοράς.

Για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις χρησιμοποιείται η απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων με τη χρήση ενός πίνακα προβλέψεων. Ο εν λόγω πίνακας βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία αλλά προσαρμόζεται με τέτοιον τρόπο ώστε να αντανακλούνται προβλέψεις για την μελλοντική κατάσταση του οικονομικού περιβάλλοντος. Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών απαιτεί σημαντικές εκτιμήσεις. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπ' όψιν της την πιστωτική πολιτική της Εταιρείας, αναφορές για το ανοιχτό υπόλοιπο των πελατών, εμπειρία αναφορικά με το ρυθμό είσπραξης απαιτήσεων ανά κατηγορία πελάτη, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και πιθανές εξασφαλίσεις και εγγυήσεις που έχουν ληφθεί από συγκεκριμένους πελάτες. Παράλληλα, η Διοίκηση της Εταιρείας συνεξετάζει τα στοιχεία των νομικών συμβούλων του Ομίλου τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται για τις απαιτήσεις για τις οποίες έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα.

Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και τις προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον, τα ιστορικά στοιχεία και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης των υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 10.8).

- **Συνεργασία με ΕΟΠΥΥ-Υποχρεώσεις άρθρου 100 του Ν.4172/2013**

Ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), αποτελεί το ασφαλιστικό ταμείο υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων, οι οποίοι μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Ο Οργανισμός έχει συστήσει τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλεια (ΚΕΝ) διαμορφώνοντας τη διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups). Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο και εγκεκριμένο ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013), σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

- α) Ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του συγκεκριμένου μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του.
- β) Η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα. Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από 1/1/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες των κλινικών του Ομίλου για τη χρήση 2016, 2017 & 2018 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4549/2018 (ΦΕΚ Α' 105/14.6.2018) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (clawback) του άρθρου 11 του ν. 4052/2012 (Α' 41), της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας, υπ' αριθμ. Γ5/63587/2015 (Β' 1803), υπουργικής απόφασης και του άρθρου 100 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, επεκτείνεται και στα έτη 2019-2022. Με υπουργικές αποφάσεις που έχουν δημοσιευθεί, έχουν καθοριστεί τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών ανά κατηγορία παρόχων υγείας καθ' όλη τη διάρκεια της συνεργασίας με τον ΕΟΠΥΥ.

Επιπροσθέτως ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει τα ποσά του rebate και claw-back, που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2018. Η Εταιρεία έχει προχωρήσει σε κατάθεση προσφυγών ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των αναφερόμενων πράξεων έκδοσης των ποσών αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσών έκπτωσης (rebate).

Τέλος τον Αύγουστο του 2019 υπογράφηκε μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και του ΜΗΤΕΡΑ για την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων στους οποίους χορηγούνται νοσοκομειακά ογκολογικά φάρμακα καθορίζοντας τη διαδικασία συγκεντρωτικής παραλαβής μέσω εξουσιοδότησης από τον ασφαλισμένο.

- **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση της Εταιρείας προβλέπει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (Βλέπε Σημείωση 10.13).

- **Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις**

Η Εταιρεία εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας την 31/12/2019. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον (Βλέπε Σημείωση 10.28).

Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας της Εταιρείας και των συνεργαζόμενων δικηγορικών γραφείων, η οποία προκύπτει βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται. Στην περίπτωση κατά την οποία πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, η Διοίκηση προβλέπει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Ο προσδιορισμός του ποσού που θα απαιτηθεί για τον διακανονισμό της υποχρέωσης βασίζεται σε εκτιμήσεις της Διοίκησης και σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση της Εταιρείας επανεξετάζει τα γεγονότα και μπορεί να οδηγήσει σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της.

9. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Η εταιρεία έχει επενδύσεις στις ακόλουθες θυγατρικές εταιρείες:

A/A	Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Δραστηριότητα	% Συμ/χής	Σχέση Συμ/χής
1	ΛΗΤΩ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας	99,90%	Άμεση-Έμμεση
2	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Συμμετοχή στην εταιρεία Λητώ Α.Ε.	99,72%	Άμεση
3	ΑΛΦΑ-LAB	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	99,90%	Έμμεση

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω εταιρειών καθώς επίσης και της Εταιρείας ενοποιούνται από την ΧΕΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

10. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

10.1 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια (οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, λοιπός εξοπλισμός) απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν μειώσεις της αξίας τους.

Επί των ενσώματων παγίων στοιχείων της Εταιρείας υπάρχουν εμπράγματα βάρη ποσού € 174,1 εκ., έναντι δανεισμού την 31/12/2019.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, η Εταιρεία δαπάνησε ποσό € 2,6 εκ., για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, που αφορούν κατά κύριο λόγο την απόκτηση ιατρομηχανολογικού εξοπλισμού και σε βελτιώσεις ή κατασκευές εγκαταστάσεων.

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	16.000.000	37.978.355	26.341.093	38.552	11.592.987	91.950.988
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(7.360.890)	(23.632.940)	(30.689)	(11.017.709)	(42.042.228)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	16.000.000	30.617.465	2.708.153	7.863	575.278	49.908.760
Προσθήκες	0	501.409	1.752.479	0	562.947	2.816.836
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(567.124)	0	(6.442)	(573.567)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(715.663)	(947.070)	(2.988)	(256.236)	(1.921.956)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	547.209	0	6.253	553.462
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	16.000.000	38.479.765	27.526.448	38.552	12.149.492	94.194.258
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(8.076.553)	(24.032.801)	(33.677)	(11.267.691)	(43.410.722)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	16.000.000	30.403.212	3.493.647	4.875	881.801	50.783.535

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2019	16.000.000	38.479.765	27.526.448	38.552	12.149.492	94.194.258
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(8.076.553)	(24.032.801)	(33.677)	(11.267.691)	(43.410.722)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2019	16.000.000	30.403.212	3.493.647	4.875	881.801	50.783.535
Προσθήκες	0	844.585	1.026.010	0	382.289	2.252.884
Προσθήκες IFRS 16	0	856.084	394.694	203.960	217.168	1.671.907
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(119.533)	0	(1.170)	(120.703)
Μειώσεις IFRS 16	0	0	(76.881)	0	0	(76.881)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(726.596)	(668.163)	(2.250)	(323.918)	(1.720.927)
Αποσβέσεις περιόδου IFRS 16	0	(237.894)	(238.955)	(58.999)	(59.228)	(595.075)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	66.232	0	1.114	67.346
Αποσβέσεις μειώσεων IFRS 16	0	0	32.674	0	0	32.674
Λογιστική Αξία την 31/12/2019	16.000.000	40.180.433	28.750.738	242.512	12.747.779	97.921.464
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(9.041.043)	(24.841.012)	(94.926)	(11.649.724)	(45.626.704)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2019	16.000.000	31.139.391	3.909.726	147.586	1.098.056	52.294.760

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν τα κατωτέρω ποσά, τα οποία η Εταιρεία κατέχει ως μισθωτής:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018		2.941.503			2.941.503
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις		(2.547.752)			(2.547.752)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018		393.751			393.751
Προσθήκες		916.050			916.050
Αποσβέσεις περιόδου		(134.571)			(134.571)
Λογιστική Αξία την 31/12/2018		3.857.553			3.857.553
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις		(2.682.323)			(2.682.323)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018		1.175.230			1.175.230
	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2019		3.857.553			3.857.553
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις		(2.682.323)			(2.682.323)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2019		1.175.230			1.175.230
Προσθήκες	856.084	394.694	203.960	217.168	1.671.907
Μειώσεις	0	(76.881)	0	0	(76.881)
Αποσβέσεις περιόδου	(237.894)	(238.955)	(58.999)	(59.228)	(595.075)
Αποσβέσεις μειώσεων	0	32.674	0	0	32.674
Λογιστική Αξία την 31/12/2019	856.084	4.175.367	203.960	217.168	5.452.579
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(237.894)	(2.888.604)	(58.999)	(59.228)	(3.244.724)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2019	618.190	1.286.763	144.961	157.940	2.207.855

10.2 Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας χρήσης της (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιεί η Εταιρεία για τον προσδιορισμό των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών είναι οι εξής:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**

- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5 ετών. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους και εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
- Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια περιλαμβάνουν τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Ο ρυθμός ανάπτυξης των ταμειακών ροών υπολογίστηκε σε 5ετή επιχειρηματικό σχέδιο εγκεκριμένο από τη Διοίκηση της εταιρείας, το οποίο έχει συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, και για το οποίο η Διοίκηση πιστεύει ότι αντανακλά προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές του ΛΗΤΩ έχει υπολογιστεί ως 2% (2018: 2%) λαμβάνοντας υπόψη εξωτερικές πηγές.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων.

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS).

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) και του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς. Το WACC του ΛΗΤΩ εκτιμήθηκε σε ποσοστό 6,0% (2018: 7,7%).

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών:

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31/12/2019, η Εταιρεία ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται ανωτέρω (ενδεικτικά αναφέρεται μία αλλαγή: (i) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το 2024 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο EBITDA έως το διηνεκές, (ii) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το 2024 ή (iii) μισής εκατοστιαίας μονάδας στον ρυθμό ανάπτυξης έως το διηνεκές). Από τις σχετικές αναλύσεις συνάγεται ότι δεν προκύπτει ποσό απομείωσης για το ΛΗΤΩ.

10.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της 31/12/2019 και της 31/12/2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	5.763.936	5.763.936
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.467.128)	(5.467.128)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	296.809	296.809
Προσθήκες	383.694	383.694
Αποσβέσεις περιόδου	(436.816)	(436.816)
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	6.147.631	6.147.631
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.903.944)	(5.903.944)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	243.687	243.687
	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2019	6.147.631	6.147.631
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.903.944)	(5.903.944)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2019	243.687	243.687
Προσθήκες	459.536	459.536
Αποσβέσεις περιόδου	(261.533)	(261.533)
Λογιστική Αξία την 31/12/2019	6.607.167	6.607.167
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(6.165.477)	(6.165.477)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2019	441.690	441.690

10.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η Εταιρεία κατέχει τα κάτωθι ποσοστά στις θυγατρικές της:

Επωνυμία Θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής	% Άμεσης Συμμετοχής	% Έμμεσης Συμμετοχής	% Συνολικής Συμμετοχής
ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	8.691.616	99,72%	0,00%	99,72%
ΛΗΤΩ Α.Ε.	14.740.537	74,76%	25,44%	99,90%
	23.432.154			

10.5 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €

	31/12/2019	31/12/2018
Εγγυήσεις	80.584	80.584
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	188.366	409.185
Καθαρή Λογιστική Αξία	268.950	489.769

10.6 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών, με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν κατά την ημερομηνία ανάκτησης ή διακανονισμού. Τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν ή θα διακανονιστούν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4646/2019, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, διαμορφώνεται στο 24% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 και εφεξής.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις όπως προκύπτουν από τις σχετικές προσωρινές φορολογικές διαφορές έχουν ως εξής :

Ποσά σε €

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο την 1/1/2019	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστ/των	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2019	Υπόλοιπο την 1/1/2018	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστ/των	(Χρέωση) / Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2018
Ενσώματα Πάγια	(5.219.243)	(76.091)	-	(5.295.334)	(5.962.240)	742.997	-	(5.219.243)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	52.153	(65.672)	-	(13.519)	82.509	(30.356)	-	52.153
Υπέρ το άρτιο	35.868	-	(1.435)	34.433	41.607	-	(5.739)	35.868
Λοιπά αποθεματικά	90.571	-	(3.621)	86.949	120.355	-	(29.784)	90.571
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.198.768	(60.307)	11.383	1.149.844	1.243.479	(101.192)	56.481	1.198.768
Επιχορηγήσεις	34	(5)	-	29	35	(1)	-	34
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0	142.783	-	142.783	-	-	-	-
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	1.399.648	(376.781)	-	962.866	2.067.506	(727.858)	-	1.399.648
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0	83.849	-	83.849	-	-	-	-
Συμφηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	(2.502.202)	(352.225)	6.327	(2.848.099)	(2.406.750)	(116.410)	20.959	(2.502.202)

10.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €

	31/12/2019	31/12/2018
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	1.024.244	1.098.369
Ανταλλακτικά Παγίων Στοιχείων	24.868	21.203
Σύνολα	1.049.112	1.119.572

Η Εταιρεία δεν έχει ενεχυριασμένα αποθέματα. Κατά την 31/12/2019 η Εταιρεία σχημάτισε πρόβλεψη για απαξιωμένα αποθέματα ύψους € 55 χιλ.

10.8 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και οι λοιπές εμπορικές απαιτήσεις της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	16.300.146	23.919.040
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	150.147	316.074
Γραμμάτια Εισπρακτέα	3.629.385	3.213.318
Επιταγές Εισπρακτέες	157.779	123.649
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(6.451.722)	(7.746.795)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	13.785.735	19.825.286

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρούνται ποσά βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Η Εταιρεία έχει προβεί σε υπολογισμό του Claw-back και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2019 μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων με το σωρευτικό ποσό των €51,4 εκ. περίπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για το claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 01/01/2013 – 31/12/2018.

Η ενηλικίωση των πελατών που δεν έχουν υποστεί απομείωση παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	6.421.318	8.858.973
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:		
< 90 ημέρες	3.511.020	4.360.238
91 - 180 ημέρες	1.102.201	1.958.372
181 - 360 ημέρες	595.994	2.975.002
> 360 ημέρες	2.155.202	1.672.701
Σύνολο	13.785.735	19.825.286

Στα ληξιπρόθεσμα ποσά που δεν είναι απομειωμένα και είναι άνω των 360 ημερών για το 2019 περιλαμβάνονται και οι οφειλές μέχρι 31/12/2011 από τα Δημόσια Ασφαλιστικά Ταμεία τα οποία ανέρχονται στο τέλος της χρήσης στα € 1,3 εκ. περίπου.

Το σύνολο των εμπορικών απαιτήσεων έχει εξεταστεί για τυχόν ύπαρξη ενδείξεων απομείωσης. Συγκεκριμένες απαιτήσεις εντοπίστηκαν να έχουν ενδείξεις για τις οποίες σχηματίστηκαν προβλέψεις απομείωσης. Οι απομειώσεις πραγματοποιήθηκαν κυρίως σε απαιτήσεις από φυσικά πρόσωπα και συναλλαγματικές.

Η κίνηση των προβλέψεων της Εταιρείας για τις μη εισπραξιμες απαιτήσεις αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο ανοίγματος	(7.746.795)	(7.076.710)
Πρόσθετες προβλέψεις	(978.038)	(1.200.004)
Μειώσεις/διαγραφές	2.273.111	529.919
Υπόλοιπο κλεισίματος	(6.451.722)	(7.746.795)

10.9 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Χρεώστες Διάφοροι	1.186.643	562.446
Απαιτήσεις Από Δημόσιες Αρχές	1.643.682	1.611.047
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	36.973	176.267
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	5.123	6.366
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	105.329	0
Προπληρωθέντα έξοδα	622.214	238.993
Λοιπές Απαιτήσεις	303.729	418.591
Εγγυήσεις	40.463	40.463
Σύνολα	3.944.156	3.054.172
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(1.262.934)	(850.000)
Καθαρές απαιτήσεις Χρεωστών	2.681.223	2.204.172

Η πρόβλεψη απομείωσης αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο ανοίγματος	(850.000)	(100.000)
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	-	(750.000)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο	(850.000)	(850.000)
Πρόσθετες προβλέψεις	(412.934)	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	(1.262.934)	(850.000)

Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε παρακρατούμενους φόρους από πωλήσεις στο δημόσιο που αναμένεται είτε να εισπραχθούν είτε να συμψηφισθούν εντός του 2020.

10.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Μετρητά στο ταμείο	21.278	18.101
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	5.330.825	925.256
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	5.352.103	943.358
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	5.352.103	943.358
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	0	0
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	5.352.103	943.358

10.11 Μετοχικό κεφάλαιο

Την 31η Δεκεμβρίου 2019, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε οκτώ εκατομμύρια εβδομήντα επτά χιλιάδες οχτακόσια ογδόντα τέσσερα Ευρώ (€ 8.077.884) ολοσχερώς καταβεβλημένο, διαιρούμενο σε εκατόν δέκα πέντε εκατομμύρια τριακόσιες ενενήντα οκτώ χιλιάδες τριακόσιες σαράντα (115.398.340) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας επτά λεπτών του Ευρώ (€ 0,07) η κάθεμία. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Ποσά σε €	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών	Υπέρ Το Άρτιο
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018	115.398.340	0,35	40.389.419	12.049.696
Αναβαλλόμενος φόρος εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	(5.739)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	115.398.340	0,35	40.389.419	12.043.958
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2019	115.398.340	0,35	40.389.419	12.049.696
Αναβαλλόμενος φόρος εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	(1.435)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών προηγούμενων χρήσεων	0	(0,28)	(32.311.535)	0
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2019	115.398.340	0,07	8.077.883	12.042.523

Την 28η Ιουνίου 2019 η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της, κατά το ποσό των 32.311.535,20 ευρώ με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής από 0,35 ευρώ σε 0,07 ευρώ για την κάλυψη μέρους των ζημιών παρελθουσών χρήσεων.

10.12 Λοιπά Αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Τακτικό αποθ/κό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθ/κά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018	5.501.378	0	(294.657)	5.206.720
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου			52.727	52.727
Αναβαλλόμενος φόρος			(29.784)	(29.784)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	5.501.378	0	(271.714)	5.229.663

Ποσά σε €	Τακτικό αποθ/κό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθ/κά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2019	5.501.378	0	(271.714)	5.229.663
Αναβαλλόμενος φόρος			(3.621)	(3.621)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2019	5.501.378	0	(275.336)	5.226.042

10.13 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η Εταιρεία έχει τη νομική υποχρέωση για την καταβολή στο προσωπικό εφ' άπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης.

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους. Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής για την Εταιρεία έχει ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2019		31/12/2018	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	4.799.462	4.799.462	4.631.002	4.631.002
	4.799.462	4.799.462	4.631.002	4.631.002
Ταξινομημένη ως :				
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	4.799.462	4.799.462	4.631.002	4.631.002
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση	-	-	-	-
Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:				
	31/12/2019		31/12/2018	
	Προγράμματα μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	Σύνολο	Προγράμματα μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	Σύνολο
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	4.631.003	4.631.003	4.296.303	4.296.303
Κόστος απασχόλησης	304.795	304.795	212.530	212.530
Κόστος τόκων	78.873	78.873	77.290	77.290
Επανεκτίμηση – αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές δημογραφικών παραδοχών				
Επανεκτιμήσεις – αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	47.430	47.430	194.763	194.763
Αναλογιστικά ζημιές / (κέρδη)	-	-	-	-
Αναληφθείσες υποχρεώσεις σε μία συνένωση εταιρειών	-	-	-	-
Παροχές πληρωθείσες	(262.638)	(262.638)	(149.884)	(149.884)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	4.799.463	4.799.463	4.631.003	4.631.003

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

	31/12/2019		31/12/2018	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	236.708	236.708	152.215	152.215
Κόστος προϋπηρεσίας	68.087	68.087	60.315	60.315
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	78.873	78.873	77.290	77.290
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	383.668	383.668	289.819	289.819

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31/12/2019		31/12/2018	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε δημογραφικές παραδοχές	-	-	-	-
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(55.938)	(55.938)	(82.567)	(82.567)
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	8.508	8.508	(112.197)	(112.197)
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(47.430)	(47.430)	(194.763)	(194.763)

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	+0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	(240.307)	305.097
	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	+ 0,5%	- 0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	303.191	(241.535)

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής :

	31/12/2019	31/12/2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31 ^{ης} Δεκεμβρίου	1,15%	1,70%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	1,50%	2,00%

Το επιτόκιο προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί έχει καθοριστεί βάσει απόδοσης υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμά στο οποίο οι παροχές θα πρέπει να καταβληθούν και που έχουν όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετική υποχρέωσης. Οι σχετικές παραδοχές έχουν μεταβληθεί σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο λόγω αλλαγών στις συνθήκες της αγοράς.

10.14 Επιχορηγήσεις

Η κίνηση των επιχορηγήσεων αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2018	105.543	105.543
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(35.063)	(35.063)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	70.479	70.479
	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2019	70.479	70.479
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(34.116)	(34.116)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2019	36.363	36.363

10.15 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια της Εταιρείας καθώς και οι ημερομηνίες λήξης τους αναλύονται ως εξής

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις μισθώσεων	1.240.800	710.974
Ομολογιακά δάνεια	39.043.370	38.115.388
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	(661.692)	(2.621.861)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	39.622.478	36.204.501
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	31/12/2019	31/12/2018
Υποχρεώσεις μισθώσεων	747.225	288.359
Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις	155.000	1.355.000
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	661.692	2.621.861
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.563.918	4.265.220

Παρακάτω παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις μισθώσεων και η κίνηση τους για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 για την Εταιρεία:

	Εταιρεία
Σύνολο την 1η Ιανουαρίου 2019	999.333
Προσθήκες μισθώσεων	1.671.907
Μειώσεις μισθώσεων	(44.207)
Τόκοι	116.968
Πληρωμές μισθώσεων (χρεολύσιο)	(639.008)
Πληρωμές τόκων	(116.968)
Σύνολο την 31η Δεκεμβρίου 2019	1.988.025
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	747.225
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	1.240.799

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων της Εταιρείας, έχουν ως εξής :

Ποσά σε €

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2019	Υποχρεώσεις μισθώσεων	Τραπεζικός δανεισμός	Ομολογιακά δάνεια	Δανειακές Υποχρεώσεις
Έως 1 έτους	747.225	155.000	661.692	1.563.918
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	753.655	0	661.692	1.415.347
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	430.831	0	661.692	1.092.523
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	40.427	0	661.692	702.119
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	10.978	0	661.692	672.670
Άνω των 5 ετών	4.908	0	35.734.910	35.739.817
	1.988.025	155.000	39.043.370	41.186.395

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2018	Υποχρεώσεις μισθώσεων	Τραπεζικός δανεισμός	Ομολογιακά δάνεια	Δανειακές Υποχρεώσεις
Έως 1 έτους	288.359	1.355.000	2.621.861	4.265.220
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	303.867	0	3.411.383	3.715.250
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	295.368	0	32.082.144	32.377.512
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	111.739	0	0	111.739
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	0	0	0	0
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0
	999.333	1.355.000	38.115.388	40.469.721

Η Εταιρεία την 14η Νοεμβρίου 2019 στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του δανεισμού υπέγραψε πρόγραμμα κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου ομολογιακού δανείου (το «Δάνειο»), και σύμβαση κάλυψης με την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ως εκπρόσωπο των ομολογιούχων και αρχικό ομολογιούχο για το σύνολο του Δανείου.

Το Δάνειο το οποίο είναι σύμφωνο με την έννοια των άρθρων 59επ. του ν. 4548/2018, έχει εκδοθεί σε τέσσερις σειρές κάθε μια από τις οποίες αντιστοιχεί σε διαφορετικό σκοπό χρηματοδότησης αναγκών της Εταιρείας και ανέρχεται μέχρι του ποσού των εκατό σαράντα πέντε εκατομμυρίων Ευρώ (€145.000.000) διαιρούμενο σε ισάριθμες ονομαστικές ομολογίες ονομαστικής αξίας ενός ευρώ (€1) καθεμιά, με την επιφύλαξη ότι το συνολικό ποσό εκδιδομένων και ανεξόφλητων ομολογιών της Εταιρείας υπό το Δάνειο και, επίσης, εκδιδομένων και ανεξόφλητων ομολογιών από τα τρία ομολογιακά δάνεια που εκδώσουν οι συνδεδεμένες αυτής εταιρείες Περσεύς Α.Ε., Μετροπόλιταν Τζένεραλ Α.Ε., και Υγεία Α.Ε. (οι «συνδεδεμένες εταιρείες») δεν θα υπερβαίνει οποτεδήποτε το συνολικό ποσό των €360.000.000.

Το ετήσιο επιτόκιο του Δανείου είναι ίσο με το άθροισμα του εκάστοτε εφαρμοστέου επιτοκίου Euribor και κυμαινόμενου, με βάση χρηματοοικονομικό δείκτη, περιθωρίου ενώ η αποπληρωμή του καθορίζεται σε εξαμηνιαίες δόσεις με τελική ημερομηνία αποπληρωμής την 20ή Νοεμβρίου 2026.

Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την Εταιρεία οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων και σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού. Επίσης προς επίτευξη καλύτερων όρων χρηματοδότησης, οι συνδεδεμένες εταιρείες έχουν εγγυηθεί την αποπληρωμή των υποχρεώσεων της Εταιρείας από το Δάνειο και έχουν χορηγήσει και εξασφαλίσεις επί δικών τους περιουσιακών στοιχείων. Αντιστοίχως, η Εταιρεία έχει εγγυηθεί για τα ομολογιακά δάνεια που έχουν εκδοθεί από τις λόγω συνδεδεμένες εταιρείες.

Την 16η Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία εξέδωσε το ανωτέρω ομολογιακό δάνειο και προέβη αντίστοιχα σε ολοσχερή εκούσια προπληρωμή του συνόλου των ανεξόφλητων Ομολογιών του από 30.12.2013 Κοινού Ομολογιακού Δανείου αρχικού ποσού €42.100.000 εκδόσεως της Εταιρείας

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού της Εταιρείας για τη χρήση 2019, ήταν για τις Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 4,6% (έναντι 4,42% το 2018).

Οι όροι του νέου ομολογιακού δανείου περιλαμβάνουν γεγονότα καταγγελίας και ρήτρες όπως, μεταξύ άλλων, μη πραγματοποίηση πληρωμών, αδυναμία να καλυφθούν γενικές και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, συγκεκριμένα γεγονότα αφερεγγυότητας, αναστολή δραστηριότητας επιχείρησης, αλλαγές στη μετοχική σύνθεση και σημαντικές δυσμενείς αλλαγές οι οποίες δύναται να επηρεάζουν την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας. Επιπλέον, οι όροι περιλαμβάνουν οικονομικές ρήτρες, συμπεριλαμβανομένων απαιτήσεων για διατήρηση ελάχιστων δεικτών καθαρού δανεισμού προς EBITDA και EBITDA προς καθαρό έξοδο τόκου. Επίσης, η Εταιρεία έχει παράσχει δεσμεύσεις για τη συμμόρφωσή του με νόμους και κανονισμούς, τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, τη διατήρηση της φύσης των δραστηριοτήτων, συγχωνεύσεις, επενδύσεις και περιβαλλοντολογικά θέματα. Σε περίπτωση παράβασης των χρηματοοικονομικών δεικτών και μη θεραπείας αυτών από την Εταιρεία, η εν λόγω δανειακή σύμβαση προβλέπει ότι οι δανειστές έχουν το δικαίωμα να καταγγείλουν την σύμβαση, με αποτέλεσμα το δάνειο να καθίσταται άμεσα πληρωτέο.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι όροι του δανείου πληρούνται και το άληκτο υπόλοιπο αυτού, κατά το μακροχρόνιο μέρος του, κατατάσσεται στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις των οικονομικών καταστάσεων της ημερομηνίας αυτής.

10.16 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που αφορούν στην Εταιρεία αναγνωρίζονται εφ' όσον υπάρχουν παρούσες νομικές ή τεκμαρτές υποχρεώσεις ως συνέπεια παλαιότερων γεγονότων, εφ' όσον υπάρχει πιθανότητα εκκαθάρισης τους μέσω εκρών πόρων και εφ' όσον η υποχρέωση του ποσού μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον υπάρχει πιθανότητα εισροής οικονομικών οφελών.

Ποσά σε €	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2018	7.129.329	7.129.329
Πρόσθετες προβλέψεις	44.400	44.400
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(815.140)	(815.140)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφηκαν	(1.000.000)	(1.000.000)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	5.358.589	5.358.589

	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2019	5.358.589	5.358.589
Πρόσθετες προβλέψεις	19.200	19.200
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(36.231)	(36.231)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφηκαν	(600.000)	(600.000)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2019	4.741.558	4.741.558

10.17 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Λοιπές Υποχρεώσεις	200.930	252.918
Διακανονισμένες οφειλές ασφαλιστικών οργανισμών	0	0
Τακτοποίηση αυθαιρέτων βάσει του Ν 4178/2013	33.348	55.579
Σύνολο	234.277	308.498

10.18 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των προμηθευτών και των λοιπών συναφών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Προμηθευτές	4.588.036	5.047.004
Επιταγές Πληρωτέες	738.338	626.362
Προκαταβολές πελατών	521.075	2.054.433
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	15.030.273	22.184.770
Λοιπές υποχρεώσεις	3.344.057	2.592.388
Σύνολο	24.221.779	32.504.957

10.19 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι

Λόγω ζημιών δεν υφίσταται φόρος εισοδήματος πληρωτέος για την Εταιρεία.

10.20 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα επόμενης περιόδου - Επιχορηγήσεις	34.613	34.613
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.243.611	1.265.920
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	2.416.923	2.661.360
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	670.417	646.328
Δεδουλευμένα έξοδα	619.034	307.866
Λοιπές υποχρεώσεις	947.600	506.845
Υποχρεώσεις προς μετόχους από επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου	1.327	1.327
Δεδουλευμένοι τόκοι	498.883	318.078
Υποχρεώσεις από αγορά μετοχών	69.994	69.994
Σύνολο	6.502.404	5.812.332

10.21 Πωλήσεις

Οι πωλήσεις αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	76.483.607	67.239.269
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	76.483.607	67.239.269

10.22 Έξοδα ανά λειτουργία

Τα έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής σε κόστος πωληθέντων, έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης :

Ποσά σε €	31/12/2019			31/12/2018		
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	21.958.764	2.596.860	24.555.623	21.921.196	2.512.857	24.434.054
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	15.305.620	0	15.305.620	13.073.765	0	13.073.765
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	1.910.321	405.682	2.316.002	1.825.644	96.312	1.921.956
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	20.040	241.493	261.533	9.963	426.853	436.816
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	16.229.086	588.620	16.817.707	14.007.343	787.469	14.794.811
Παροχές τρίτων	5.009.808	14.174	5.023.982	5.018.596	17.084	5.035.680
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	101.944	11.453	113.398	105.586	12.030	117.616
Ενοίκια μισθώσεων	152.904	12.406	165.311	207.954	332.289	540.243
Φόροι και τέλη	561.762	357.707	919.468	408.227	366.339	774.566
Προβλέψεις	819.204	0	819.204	1.244.404	0	1.244.404
Ασφάλιστρα	300.665	37.070	337.735	315.614	25.741	341.355
Επισκευές και συντηρήσεις	1.048.427	4.356	1.052.783	1.042.799	12.434	1.055.232
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	0	450.133	450.133	0	302.474	302.474
Λοιπά έξοδα	252.194	333.159	585.353	233.326	285.937	519.263
Δωρεές	0	4.348	4.348	0	5.725	5.725
Έξοδα μεταφοράς	15.122	16.778	31.900	13.748	22.012	35.760
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	63.685.862	5.074.239	68.760.101	59.428.164	5.205.558	64.633.722

10.23 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα από Ενοίκια	728.685	740.952
Έσοδα από Επιδοτήσεις	20.367	39.362
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	34.116	35.063
Έσοδα από αχρησιμοποίητες Προβλέψεις	600.700	1.209.010
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	1.029.130	888.716
Λοιπά έσοδα	42.902	130.157
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	6.010	12.803
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.461.910	3.056.063

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	994	216
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	201.856	4.090
Προβλέψεις	1.730	35.055
Ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	1.583	17.063
Λοιπά έξοδα	3.219	227.359
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	209.383	283.783

10.24 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα

Τα χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα αναλύονται ως εξής :

Χρηματοοικονομικά κόστη

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	41.092	57.812
Τόκοι ομολογιακών δανείων	1.801.269	1.742.495
Τόκοι μισθώσεων	116.968	35.403
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	78.873	77.290
Προμήθειες Τραπεζών	196.268	196.108
Λοιποί τόκοι έξοδα	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	2.234.470	2.109.761

Χρηματοοικονομικά έσοδα**Ποσά σε €**

Έσοδα από τόκους καταθέσεων

Τόκοι Πελατών

Τόκοι Χορηγηθέντων Δανείων

Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων

	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	4.165	2.693
Τόκοι Πελατών	0	0
Τόκοι Χορηγηθέντων Δανείων	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	4.165	2.693

10.25 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €

Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές

Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης απαιτήσεων

Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων

	31/12/2019	31/12/2018
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	478	168
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	(1.243)	(843)
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	0	0
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης απαιτήσεων	0	(23.753)
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	(765)	(24.428)

10.26 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε €

Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων

Διαφορές φορολογικού ελέγχου

Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Κέρδη προ Φόρων

Συντελεστής Φόρου

Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου

	31/12/2019	31/12/2018
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	352.224	116.410
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	0	0
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	352.224	116.410
Κέρδη προ Φόρων	7.744.963	3.246.331
Συντελεστής Φόρου	24%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	1.858.791	941.436

Προσ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία

- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων

- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτηση

Προσ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς

- Μη εκπιπώμενες δαπάνες

- Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή

- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων

- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις

Λοιπά

Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπείσων δραστηριοτήτων)

- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(2.085.457)	(977.599)
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτηση	345.408	370.526
Προσ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς		
- Μη εκπιπώμενες δαπάνες	235.557	222.299
- Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	0	(439.066)
- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	0	0
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις	(2.075)	(1.186)
Λοιπά	0	0
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπείσων δραστηριοτήτων)	352.224	116.410

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4646/2019, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, διαμορφώνεται στο 24% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 και εφεξής.

10.27 Εγγυήσεις

Οι εγγυήσεις της Εταιρείας κατά την 31/12/2019 και την 31/12/2018, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Εγγυήσεις		
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	167.960	167.960
Εγγυήσεις για την αποπληρωμή δανεισμού των θυγατρικών & συνδεδεμένων	320.000.000	0
Σύνολο εγγυήσεων	320.167.960	167.960

10.28 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Πιο αναλυτικά:

A. Σημαντικές Δικαστικές εκκρεμότητες

Η Εταιρεία εμπλέκεται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας της. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και υποθέσεις ιατρικής ευθύνης. Για την πλειοψηφία των υποθέσεων αυτών η Εταιρεία διαθέτει κάλυψη επαγγελματικής αστικής ευθύνης βάσει συμβολαίων ασφάλισης που έχει συνάψει. Η Εταιρεία σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, στις περιπτώσεις εκείνες που θεωρείται πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Η Εταιρεία την 31/12/2019 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 4,7 εκ. Η Διοίκηση και οι νομικοί σύμβουλοι της Εταιρείας εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων, υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας της (βλέπε σημείωση 10.16).

B. Ενδεχόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για την περίοδο 2014-2019. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία έχει λάβει βάσει των διατάξεων του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013 φορολογικά πιστοποιητικά για τις χρήσεις 2014-2018. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2018, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι για τη χρήση 2019 η Εταιρεία δεν έλαβε τον προαιρετικό έλεγχο από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις που αναφέρονται στην εν λόγω Σημείωση, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Η Εταιρεία προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι τυχόντα ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας, στα αποτελέσματα λειτουργίας της και στις ταμειακές της ροές.

10.29 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 (χωρίς να περιλαμβάνονται τα μερίσματα).

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01/01/19 - 31/12/19

<i>ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)</i>									
<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	GMP ΕΠΕ	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ	
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		479.980							479.980
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.951.609		56.185	484.249	6.338.130	3.564.880	1.994		13.397.047,0
ΛΗΤΩ Α.Ε.		637							637
ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.		500							500
BEATIFIC Α.Ε.		10.226							10.226
ΠΕΡΣΕΥΣ Α.Ε.		886							886
ΣΥΝΟΛΟ	2.951.609	492.229	56.185	484.249	6.338.130	3.564.880	1.994		13.889.276

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01/01/18 - 31/12/18

<i>ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)</i>							
<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		362.268					362.268
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.323.557		21.557	526.747	7.755.587	2.950	10.630.398
ΛΗΤΩ Α.Ε.		3.197					3.197
BEATIFIC Α.Ε.		10.332					10.332
ΣΥΝΟΛΟ	2.323.557	375.798	21.557	526.747	7.755.587	2.950	11.006.195

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31/12/2019

<i>ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)</i>								
<i>ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	GMP ΕΠΕ	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		142.769						142.769
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	8.652.712		77.742	160.287	3.398.084	2.741.449	0	15.030.273
ΛΗΤΩ Α.Ε.		49.827						49.827
ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.		620						620
ΠΕΡΣΕΥΣ Α.Ε.		1.099						1.099
BEATIFIC Α.Ε.		1.605						1.605
ΣΥΝΟΛΟ	8.652.712	195.921	77.742	160.287	3.398.084	2.741.449	0	15.226.194

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31/12/2018

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ-LOGIMED Α.Ε.	Υ PHARMA Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)								
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		411.534						411.534
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	6.311.160		21.557	260.127	15.568.835	23.090	0	22.184.770
ΛΗΤΩ Α.Ε.		49.191						49.191
BEATIFIC Α.Ε.		40.416						40.416
ΣΥΝΟΛΟ	6.311.160	501.140	21.557	260.127	15.568.835	23.090	0	22.685.910

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές του Ν.3016 (Άρθρο 2, Παρ.4) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23/04/2020.

Παροχές προς βασικά διοικητικά μέλη

Οι παροχές προς τη Διοίκηση της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	568.053	650.568
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	141.044	150.916
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	22.316	65.850
Σύνολο	731.413	867.334

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας (και τις οικογένειές τους).

11. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις των επιτοκίων, οι τιμές της αγοράς κτλ), ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση της Εταιρείας. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η κάτωθι:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Εταιρείας,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές και υποχρεώσεις από δάνεια.

11.1 Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη της Εταιρείας είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Η Εταιρεία παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική της στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική της είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Επίσης, πολιτική της Εταιρείας είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν βάση κυμαινόμενο επιτόκιο. Την 31η Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό, ο οποίος υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου ανά χρηματοδότηση με βάση τις επίσημες τιμές Euribor.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης, καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2018: +/-1%).

	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2019		31/12/2018	
<i>Ποσά σε €</i>				
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(408.281)	408.281	(418.710)	418.710
Καθαρή Θέση	(408.281)	408.281	(418.710)	418.710

11.2 Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η Εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων της πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες.

Η Εταιρεία ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις της, είτε χωριστά είτε κατά κατηγορίες και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Η Εταιρεία εστιάζει την πολιτική της στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους. Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων και έκτακτων γεγονότων.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, η Εταιρεία συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η έκθεση της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2019	31/12/2018
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	5.352.103	943.358
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	13.785.735	19.825.286
Σύνολο	19.137.839	20.768.644

Σημειώνεται ότι κατά την 31/12/2019 υφίστανται δεσμευμένες καταθέσεις μετρητών της Εταιρείας, αξίας €40,5 χιλ.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για την Εταιρεία κατά την 31/12/2019 και την 31/12/2018, αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί		
Εντός 3 μηνών	3.511.020	4.360.238
Από 3 έως 6 μήνες	1.102.201	1.958.372
Από 6 μήνες έως 1 έτος	595.994	2.975.002
Πάνω από 1 έτος	2.155.202	1.672.701
Σύνολο	7.364.417	10.966.313

11.3 Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2019 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	330.846	330.846	2.646.768	35.734.910
Υποχρεώσεις μισθώσεων	369.571	377.654	1.235.892	4.908
Εμπορικές υποχρεώσεις	24.221.779	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.502.404	0	234.277	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	0	155.000	0	0
Σύνολο	31.424.600	863.500	4.116.937	35.739.817

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την Εταιρεία την 31/12/2018 είχε ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	666.169	1.955.691	35.493.527	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	144.149	144.180	710.974	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	32.504.957	-	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.812.332	-	308.498	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.355.000	-	-
Σύνολο	39.127.637	3.454.871	36.512.998	0

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την 31/12/2019, η Εταιρεία παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά το ποσό των € 9.420 χιλ.

Στα πλαίσια των ανωτέρω, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς της. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία έχει ήδη επιμερίσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης. Παράλληλα, συνεχίζει τη συντονισμένη προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους και για το 2019 και βελτιστοποίησης της διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Επιπλέον, η Εταιρεία ως μέλος του Ομίλου ΗΗG, χαιρεί υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών της, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας της στην ελληνική αγορά. Στα πλαίσια αυτά κατέχει μία σημαντική διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών της, κυρίως λόγω των μεγάλων παραγγελιών που πραγματοποιεί και της εδραιωμένης θέσης της στην αγορά.

Η Εταιρεία ακόμη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα ως μέλος ισχυρών Ομίλων, έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεσή της, σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

Τέλος, η εταιρεία ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε., ως βασικός μέτοχος της Εταιρείας, θα παρέχει οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη υποστήριξη, στην περίπτωση που καταστεί αναγκαίο, για τις δραστηριότητες της Εταιρείας για τουλάχιστον τους επόμενους 12 μήνες.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων, αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι δράσεις που έχει σχεδιάσει (και που αναλύονται ανωτέρω) δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

11.4 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητά της να συνεχίσει τη δραστηριότητά της (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας προϊόντα και υπηρεσίες, αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και σε σχέση με τις απαιτήσεις του ν.4548/2018.

Το Κεφάλαιο για τις χρήσεις 2019 και 2018 αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2019	31/12/2018
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	14.735.387	7.383.751
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(5.352.103)	(943.358)
Κεφάλαιο	9.383.284	6.440.393
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	14.735.387	7.383.751
Πλέον: Δάνεια	41.186.395	40.469.721
Σύνολο κεφαλαίων	55.921.782	47.853.472
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,17	0,13

Η Εταιρεία ορίζει το ποσό του Κεφαλαίου σε σχέση με τη συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. Ίδια Κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπάρχοντων στοιχείων του ενεργητικού αλλάζουν, προκειμένου να διατηρεί μια αποτελεσματική κεφαλαιακή δομή αποφεύγοντας την υπερβολική μόχλευση. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει στοιχεία του ενεργητικού για να μειώσει το δανεισμό.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή της δομή και πραγματοποιεί προσαρμογές σε αυτή υπό το πρίσμα των εκάστοτε οικονομικών συνθηκών και τα χαρακτηριστικά κινδύνου των περιουσιακών της στοιχείων.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες της Εταιρείας

i. Συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. διαθέτει μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ασφαλιστικές εταιρείες ΕΘΝΙΚΗ, NN, METLIFE, GENERALI, AXA κτλ. Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη Mednet Ελλάς Α.Ε., εταιρεία που διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα.

Οι ανωτέρω συμφωνίες αυτές εξασφαλίζουν συνεχή αναπτυξιακή πορεία και μεγαλύτερο όγκο ασθενών μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

ii. Ασφαλιστική Κάλυψη Περιουσιακών Στοιχείων

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. έχει συνάψει ασφαλιστήρια συμβόλαια για τον πάγιο εξοπλισμό του και τις εγκαταστάσεις του με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό «Εθνική Ασφαλιστική Α.Ε.Ε.Γ.Α.» με τις παρακάτω ημερομηνίες λήξης : Πυρός και Απωλείας Κερδών 15/03/2021 και Γενικής και Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης 30/09/2020. Παράλληλα διατηρεί Ομαδικό Ασφαλιστήριο Ζωής Προσωπικού με λήξη 31/12/2020 με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό METLIFE ΑΕΑΖ και ασφαλιστήρια αυτοκινήτων με ανανέωση ανά εξάμηνο. Σημειώνεται ότι την 31/12/2019 η αναπόσβεστη αξία των κτιρίων, μηχανημάτων και επίπλων της Εταιρείας ανερχόταν σε € 36,1εκ.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τον Κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία

i. Συνθήκες του Κλάδου της Υγείας

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. δραστηριοποιείται στο χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης προσφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες παροχής υγείας. Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών παροχής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαιτερότητες, οι οποίες προέρχονται από την κυριαρχική θέση που κατείχε παραδοσιακά ο δημόσιος τομέας στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Η αδυναμία ωστόσο του δημόσιου τομέα να καλύψει την συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες παροχής υγείας οδήγησε στην σημαντική ανάπτυξη των ιδιωτικών κλινικών.

Με το ρυθμό ανάπτυξης του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών υγείας καθίσταται σαφές ότι ο κλάδος στον Ελλαδικό χώρο παρουσιάζει μια ιδιαίτερη δυναμική και προοπτική στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία της Εταιρείας επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίησή της, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της για περαιτέρω ανάπτυξη. Τυχόν αδυναμία της Εταιρείας να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική της κατάσταση και τα λειτουργικά του αποτελέσματα.

• Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Τα τελευταία χρόνια ο ιδιωτικός τομέας της παροχής υπηρεσιών υγείας παρουσιάζει μία συνεχή ανάπτυξη, κυρίως λόγω της αδυναμίας του Δημόσιου Τομέα να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών. Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες και η σύναψη συμβάσεων με ασφαλιστικά ταμεία, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών.

Η Εταιρεία είναι σήμερα από τις καλύτερες κλινικές στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας και με τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας, με στόχο όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση αυτή αλλά να αποτελέσει τον πρωτοπόρο του κλάδου προσφέροντας νέες υπηρεσίες. Ωστόσο σε περίπτωση που η Εταιρεία διακόψει την αναπτυξιακή της και επενδυτική της πολιτική, η ανταγωνιστική της θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

• Τάση συρρίκνωσης του κλάδου της υγείας

Τα τελευταία χρόνια η έλλειψη παροχής ρευστότητας και η στενότητα στην τραπεζική χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την παρατεταμένη οικονομική ύφεση και την μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των ιδιωτών συνθέτουν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας. Ο ΕΟΠΥΥ και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην εξόφληση των υποχρεώσεων τους με αποτέλεσμα οι μικρές κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα να βρίσκονται αντιμέτωπα με σημαντικά πρόβληματα ρευστότητας. Καθοριστικό πλέον παράγοντα επιβίωσης αποτελεί η διείσδυση του ΕΟΠΥΥ στα συνολικά έσοδα του κάθε παρόχου υγείας σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση μείωσης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η τάση αυτή όπως είναι φυσικό μπορεί να οδηγήσει σε συρρίκνωση κυρίως του κλάδου της Δευτεροβάθμιας παροχής φροντίδας εντείνοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ των υφιστάμενων παρόχων και περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα ήδη μειωμένα, λόγω εφαρμογής των μηχανισμών Claw-back, και Rebate έσοδα.

• **Κίνδυνος Τεχνολογικών Εξελίξεων**

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και η διαπίστωση της ανάγκης για συνεχή αναδιοργάνωση ασκούν καθοριστική επίδραση στις υπηρεσίες υγείας. Οι εκάστοτε ιδιωτικές κλινικές προχωρούν σε πολυδάπανα επενδυτικά προγράμματα με στόχο την ανανέωση και την απόκτηση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ώστε να προσφέρουν νέες και καλύτερες υπηρεσίες. Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε., ανανεώνει τον τεχνολογικό του εξοπλισμό σε τακτά χρονικά διαστήματα και στόχος του, είναι η συνεχής επένδυση στις πλέον σύγχρονες ιατροτεχνολογικές εξελίξεις και η συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού του, ώστε να είναι ενήμερο με τις εκάστοτε διεθνείς εξελίξεις του κλάδου της υγείας.

12. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Την 8^η Ιανουαρίου 2020 εξελέγη νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ο κ. Αθ. Χριστόπουλος, κατόπιν της από 7/1/2020 παραιτήσεως της κ. Μ. Παπαμάρκου. Κατόπιν των ανωτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ως εξής:

1. Γεώργιος Πολίτης – Πρόεδρος Δ.Σ.
2. Ιωάννης Ανδρέου – Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
3. Ανδρέας Καρταπάνης – Διευθύνων Σύμβουλος
4. Δημήτριος - Ελευθέριος Μαντζαβίνος – Μέλος Δ.Σ.
5. Σπυρίδων Κοσμάς – Μέλος Δ.Σ.
6. Δημήτριος Σύρμας – Μέλος Δ.Σ.
7. Σέργιος Σταμπουλούς – Μέλος Δ.Σ.
8. Βασίλειος Κελλάρης – Μέλος Δ.Σ.
9. Στέφανος Χανδακάς – Μέλος Δ.Σ.
10. Ιωάννης Χριστόπουλος – Μέλος Δ.Σ.
11. Ευαγγελία Λαγκώνα – Στάθη – Μέλος Δ.Σ.
12. Ηλίας Αθανασιάδης – Μέλος Δ.Σ.
13. Αθανάσιος Χριστόπουλος – Μέλος Δ.Σ.

Στα πλαίσια αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19, τα νοσοκομεία του Ομίλου ΗΗG έχουν θέσει στη διάθεση του Υπουργείου Υγείας συνολικά 100 κλίνες, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για νοσηλεία ασθενών, συμβάλλοντας με καταξιωμένους ιατρούς και νοσηλευτικό προσωπικό.

Η Εταιρεία τα τελευταία χρόνια επιτυγχάνει συστηματική βελτίωση των λειτουργικών της μεγεθών. Η περίοδος που διανύουμε όμως λόγω του Covid-19 ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα οικονομικά της μεγέθη. Στην παρούσα φάση η ποσοτικοποίηση αυτής της επίδρασης είναι ανέφικτη, καθώς εξαρτάται από τη χρονική διάρκεια της κρίσης σε εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο.

Δεν υπάρχουν λοιπά μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

Μαρούσι, 23 Απριλίου 2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

*Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ*

*Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ*

*Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ*

*ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΑΔΤ ΑΜ576467*

*ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΤΑΠΑΝΗΣ
ΑΔΤ ΑΕ140679*

*ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΡΙΕΝΤΙΔΟΥ
ΑΔΤ ΑΙ 587848*

*ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΔΤ ΑΕ 514056
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 25843 –
Α' ΤΑΞΕΩΣ*